

LADISLAV JAČA

Nastupujeme do nového roku

Prežili sme aj koniec sveta podľa mayského kalendára a nastupujeme do nového roku 2013. Mnohí politici a politológovia tvrdia, že bude ťažký aj z hľadiska udržania pracovných príležitostí a zvyšovania zamestnanosti a životnej úrovne obyvateľstva.

A aký bude pre náš zväz protifašistických bojovníkov? Tak ako povedal v rozhovore pre Bojovník v č.25 predseda SZPB Pavol Sečkář, v roku 2013 bude najdôležitejšou úlohou nás všetkých naplňať uznesenia XV. zjazdu a realizáciu programového zamerania SZPB.

Naplniť všetky body uznesenia zjazdu by bolo ľahšie, ak by sa zmenili spoločenské podmienky pre náš zväz. Preto na úrovni ústredia je nevyhnutné dosiahnuť zmenu v duchu vyjadrenia predsedu vlády SR R. Fica, aby sa SZPB stal súčasťou štátnej politiky založenej na odkaze SNP ako organizácia prospešná štátu. Táto požiadavka má svoje opodstatnenie, nakoľko boj za slobodu, demokraciu, ľudské práva, boj proti fašizmu a všetkým formám extrémizmu tvorí hodnotový základ Slovenskej republiky a celej Európy. Nezanedbateľnou úlohou tiež bude dosiahnuť zlepšenie sociálnych podmienok pre priamych účastníkov národnooslobodzovacieho boja a jeho súčasť SNP. Usilovať sa tiež o predloženie zákona o odškodnení sirôt, ktorý bol predložený do NR SR už v minulom volebnom období. Bolo by veľkým zadosťučinením, keby sa to podarilo naplniť k 70. výročiu SNP.

Nie malé úlohy nás čakajú v oblastných výboroch a základných organizáciách SZPB.

Predovšetkým je žiaduce väčšiu pozornosť venovať členskej základni, rastu a jej skvalitneniu.

Prijímaním strednej a mladšej generácie snažiť sa nahradzovať prirodzený úbytok a zároveň znižovať priemerný vek členov. Osobitnú pozornosť venovať prestarnutým účastníkom odboja a členom SZPB. Pravidelne ich navštevovať a udržiavať s nimi kontakt. V prípade potreby pomôcť im pri zaradení do sociálnych zariadení, nemocníc a opatrovateľských služieb.

Okrem organizácie spomienkových osláv k významným výročiam prehlbovať spoluprácu s orgánmi štátnej správy a samosprávy. Pre účinnejšie pôsobenie na výchovu mladej generácie – najmä ich vedomostí o národnooslobodzovacom boji, SNP a nebezpečenstve extrémizmu – rozširovať spoluprácu so základnými a strednými školami. Osvedčila sa prax organizovania seminárov pre učiteľov dejepisu a etickej výchovy. Vo výchovnej a propagačnej činnosti viac využívať naše tlačoviny, ako sú dvojtyždenník Bojovník a Ročenka odbojára. Spolupracovať tiež s občianskymi združeniami a organizáciami, ako je Jednota dôchodcov, Červený kríž, Zdravotne postihnutí a mnohé iné organizácie, a tiež s politickými stranami, ktoré o spoluprácu s nami prejavia záujem.

Záverom mi dovoľte poželat' vám všetkým čitateľom, členom SZPB, ako aj rodinným príslušníkom veľa zdravia, osobných a pracovných úspechov v novom roku 2013.

Spomienka na povstalecké Vianoce

Povstalecké Vianoce si pripomenulo vyše 180 ľudí.

Foto: AH

Už tradičným završením celoročnej aktívnej práce viac ako tisícpäťstočlennej Oblastnej organizácie SZPB v Banskej Bystrici, jej funkcionárov, členov základných organizácií a sympatizantov je spomienka na povstalecké Vianoce 1944. Toto podujatie, na ktorom sa zúčastnilo viac ako stoosemdesiat členov a sympatizantov SZPB, poctili svojou návštevou viacerí vzácní hostia.

Predseda SZPB Pavol Sečkář, tajomník UR SZPB Roman Hradecký, vedúci organizačného oddelenia UR SZPB Viliam Longauer, vedúci pracoviska kancelárie prezidenta SR v Banskej Bystrici Stanislav Líška, prednostka obvodného úradu Ľubica Laššáková a ďalší hostia.

Spoločné stretnutie, ktorého atmosféru navodil nádherný tematický program v podaní študentov Gymnázia Mikuláša Kováča a Akadémie umení v Banskej Bystrici, otvoril predseda Oblastného výboru Ján Páleš.

Úprimnými slovami priameho účastníka SNP sa k prítomným prihovril predseda Historickej odbojovej skupiny partizánov pri Ústrednej rade SZPB Ján Rys.

Predseda SZPB Pavol Sečkář s predsedom Oblastného výboru Jánom Pálešom odovzdali pri tejto príležitosti Medailu M.R.Štefánika I. stupňa Jánovi Stanislavovi, ktorú mu udelila Ústredná rada SZPB za dlhoročnú prácu pre SZPB.

Kolektívnu gratuláciu k 80. narodeninám prijal od prítomných aj dlhoročný aktívny člen SZPB a podpredseda Oblastného výboru Matej Kán.

Stretnutia s ešte žijúcimi priamymi účastníkmi bojov za slobodu, stretnutia známych a priateľov zo všetkých základných organizácií oblastnej organizácie, vzdať úctu hrdinom SNP a chrániť ich odkaz, to je poslaním a cieľom tohto podujatia.

Už tradične, na záver, si všetci prítomní, vrátane hostí, za hudobného

sprievodu Jozefa Haška spoločne zapievali partizánsku hymnu Tichá noc, tmavá noc krásna je, partizán na horách bojuje.

Anton HOFFMANN

Predseda SZPB Pavol Sečkář odovzdal Medailu M.R.Štefánika I. stupňa Jánovi Stanislavovi.

Foto: AH

*Všetko krásne v novom roku,
dobrých ľudí popri boku,
aby bolo šťastie neodbytné, láska nekonečná,
zdravie dokonalé, problémy vzdialené a nádej skvelá.
Všetkým členom a sympatizantom praje šťastný nový rok
Slovenský zväz protifašistických bojovníkov.*

Zároveň ďakujeme za viac ako stovku prianí, ktorú sme počas sviatkov od všetkých dostali!

Rozdelenie ČSFR bolo nevyhnutné, zhodli sa premiéri SR a ČR

Rozdelenie spoločného československého štátu pred 20 rokmi bolo nevyhnutným riešením vtedajšej napätej situácie, ktorá už bola neutržateľná. Zhodli sa na tom 1. januára v špeciálnom vydaní diskusnej relácie Otázky Václava Moravce, vysielanom z vily Tugendhat v Brne, premiéri SR a ČR Robert Fico a Petr Nečas.

„Som presvedčený, že ten krok bol pred 20 rokmi správny a dokonca jediný možný. Bolo dobré, že sa vtedy politické reprezentácie dohodli na tomto kroku,“ vyhlásil Nečas. Prípadné referendum o rozdelení by podľa neho nič pozitívne neprineslo a keby sa uskutočnilo, mohlo viesť skôr k predĺženiu politickej krízy a vyhroteniu vzťahov medzi oboma národmi.

„Potvrdzujem slová pána premiéra, bola určitá miera spoločenskej objednávky na určité riešenie, ten stav bol neutržateľný. Ja som to tak pociťoval,“ doplnil Fico

s tým, že za uplynulých 20 rokov sa SR a ČR napriek rozdeleniu veľmi priblížili, a to aj vďaka spoločnému členstvu v európskych a severoatlantických štruktúrach.

V tejto súvislosti vyzdvihol veľmi dobré a korektné vzťahy medzi oboma krajinami. „Bez ohľadu na to, kto je premiérom alebo premiérkou na slovenskej alebo českej strane, boli sme svedkami vynikajúcich osobných vzťahov. Často sú to politici, ktorí stoja na iných stranách politických barikád, ale zodpovedá to kvalite vzťahov medzi jednotlivými krajinami,“ zdôraznil slovenský premiér.

Jeho slová potvrdil aj Nečas. „Bez ohľadu na konkrétne stranícke zafarbenie jednotlivých vlád a osoby konkrétnych premiérov vzťahy sú veľmi dobré a dnes môžeme obaja spokojne konštatovať, že aj keď je na Slovensku ľavicová vláda a v ČR pravicová, vzťahy sú veľmi korektné,“ dodal.

Premiéri SR a ČR Robert Fico a Petr Nečas považujú rozdelenie Československa pred 20 rokmi za nevyhnutné riešenie. Ilust. foto: TASR – R. Stoklása

Fico aj Nečas sa zhodli na tom, že existuje množstvo oblastí, v ktorých môžu krajiny výhodne

spolupracovať. Ide napríklad o zahraničnú politiku, obranu, energetiku či rôzne ekonomické projekty

ako vznik spoločného nákladného železničného prepravcu.

red TASR

Povedali o rozdelení Československa

Václav KLAUS

„Som presvedčený, že to, čo sa pred 20 rokmi urobilo, bolo na prospech Českej aj Slovenskej republiky,“ vyhlásil český prezident Václav Klaus. Budovanie samostatných štátnych celkov označil za pozitívne a úspešné. Konštatoval, že krajiny nemajú medzi sebou neriešené a nevyriešené problémy. „Najaké bolestivé veci, z ktorých by jedna strana obviňovala druhú, nič také medzi sebou necítíme,“ podotkol Klaus.

Ivan GAŠPAROVIČ

Hoci rozdelenie bývalého Československa vzbudilo vo svete istý údiv a pochybnosti, 20 rokov ukázalo, že to malo svoje opodstatnenie. „Posilnilo oba štáty, najmä Slovensko, ktoré do tej doby v Európe a vo svete nebolo veľmi známe,“ priblížil prezident SR Ivan Gašparovič. Dnes Slovensko

podľa neho každý vníma ako zodpovedný európsky štát, a to nielen dovnútra, ale je schopným aj vo vzťahu k zahraničnej politike. V tejto súvislosti spomenul niektorých Slovákov vo významných medzinárodných funkciách. Či už ide o predsedu Medzinárodného súdneho dvora v Haagu Petra Tomku, podpredsedu Európskej komisie Maroša Šefčoviča, osobitného predstaviteľa generálneho tajomníka OSN pre Afganistan Jána Kubiša alebo osobitného predstaviteľa generálneho tajomníka OSN pre strednú Áziu Miroslava Jenču. „Z tohto dôvodu som presvedčený, že Slovensko získalo veľmi veľa,“ podčiarkol prezident. Rovnako si myslí, že rozdelenie spoločného štátu pozitívne zmenilo i vzťahy medzi Čechmi a Slovákami. „Teší ma, keď to konštatujú politici, ale viac ma teší, keď o tom hovoria občania. To je zrkadlom našich

vzťahov, na tom by sme mali budovať do budúcnosti,“ poznamenal.

Michal KOVÁČ

Slovenská delegácia mala pri rokovaní o budúcom štátoprávnom usporiadaní Československa v roku 1992 pôvodne za cieľ dosiahnuť zmenu na konfederáciu, ktorá však mala byť len prechodným štádiom k vzniku dvoch samostatných štátov. Povedal to prvý prezident novodobej Slovenskej republiky Michal Kováč. Dlhodobou prioritou však podľa neho aj v prípade slovenskej delegácie bola samostatnosť. Ak ide o českú stranu, tá mala plány na rozdelenie federácie pripravené oveľa skôr ako Slováci a v čase začiatku rokovaní už mali Česi za sebou aj prvé konkrétne kroky smerujúce k rozdeleniu, napríklad prípravu na tlač kolkov na bankovky. „O tom, že česká

strana pripravuje aj variant na rozdelenie, som nevedel. Dozvedel som sa to až neskôr. Ale aj tam boli rozumní politici, ktorí síce hovorili: Nechceme, ale možno sa budeme musieť rozdeliť. A situácia sa aj vyvinula tým smerom,“ uzavrel Kováč.

Vladimír MEČIAR

Kvôli správe o hrozbe atentátu v deň vyhlásenia samostatnej Slovenskej republiky 1. januára 1993 nechcel ísť nikto z HZDS prehovoriť na tribúnu. Povedal to prvý premiér SR a vtedajší predseda HZDS Vladimír Mečiar. „Vlastné vyhlásenie na námestí bolo veľmi problematické. Ani z HZDS nikto nechcel ísť na tribúnu. Prišla správa, že na toho, kto to pôjde vyhlásiť, bude spáchaný atentát. Tak mi všetci povedali, že je to môj sviatok, tak tam mám ísť sám,“ konštatuje Mečiar. Dodáva, že on bral ako osudovú povinnosť na námestí SNP v Bratislave prehovoriť.

red TASR

Sedem nových členov

Na novembrovom zasadnutí OblV SZPB jeho predseda Ján Hulínek kladne zhodnotil členskú schôdzu ZO SZPB na Myjave a tiež dôstojnú pietnu spomienku pri pomníku padlých v 1. svetovej vojne v Novom Meste nad Váhom pri 94. výročí jej ukončenia, ktorej sa zú-

časťníci i mnohí členovia SZPB.

Členovi SZPB, 80-ročnému jubilarovi Štefanovi Pollákovi, OblV SZPB v Novom Meste nad Váhom udelil Ďakovný list za aktívnu prácu v SZPB.

Prítomní zablahoželali i členom OblV SZPB Štefanovi Bumbálovi z Nového

Mesta nad Váhom, rodákovi z Krajného, a Jánovi Sedlákovi, tiež z Krajného, ktorí pri príležitosti 620. výročia 1. písomnej zmienky dostali Cenu starostu obce Krajné.

Za členov SZPB boli prijatí siedmi noví členovia a boli odovzdané ďalšie nové prihlášky za členov SZPB.

Viliam SOLOVIČ

o pripravovaných akciách Oblastného výboru na rok 2013.

Pozitívne zhodnotil činnosť našej organizácie, ako aj dobrú spoluprácu s OÚ a obecným zastupiteľstvom obce Selce.

Potom spolu s predsedníčkou ZO V. Petříkovou odovzdali vyznamenanie ÚR SZPB, medailu Milana Rastislava Štefánika II. stupňa, priamemu účastníkovi 2. svetovej vojny podplukovníkovi Jánovi Bohušovi pri príležitosti jeho životného jubilea 95 rokov.

Viktória Petříková
predsedníčka ZO SZPB Selce

Zhodnotili uplynulý rok

Základná organizácia SZPB Selce na výročnej schôdži zhodnotila svoju prácu za rok 2012.

V našej organizácii sú žijúci štyria priami účastníci z druhej svetovej vojny a odboja.

Na rokovaní sa zúčastnilo z 34 členov 18, ako aj starostka našej obce Božena Zárzivcová a zástupca Oblastného výboru SZPB Anton Hoffmann. Na začiatku vystúpili žiaci Základnej umeleckej školy v Selciach. Svojím vystúpením potešili všetkých vianočnými piesňami a kolektami, ale aj tangom a ľudovými piesňami.

Po vystúpení sme pokračovali v hodnotení práce ZO SZPB, ktoré bolo hodnotené pozitívne i negatívne. A. Hoffmann poinformoval

V Selciach zhodnotili rok 2012.

Foto: vp

Vážení členovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov

Prajeme Vám, aby ste najkrajšie sviatky v roku prežili v zdraví, pokoji a láske. Nech sú tieto Vianoce plné spokojnosti, radosti, bohaté na čarovné momenty a naplnené prianiami!

A v novom roku nech Vás víta úspech, šťastie, zdravie a láska.

Krásne Vám Vianoce a veľa šťastia v novom roku 2013!

Úrad pridelenca obrany
pri Velvyslanectve Ruskej federácie
v Slovenskej republike

Milí čitatelia dvojtyždenníka Bojovník, vážení členovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov,

rád sa pripájam k tým, ktorí vám do nového roku 2013 želajú pevné zdravie, istotu v práci, pokoj v rodinách. Keď sa nad tým zamyslíte, nie je toho málo – najmä, ak nám niečo z toho chýba.

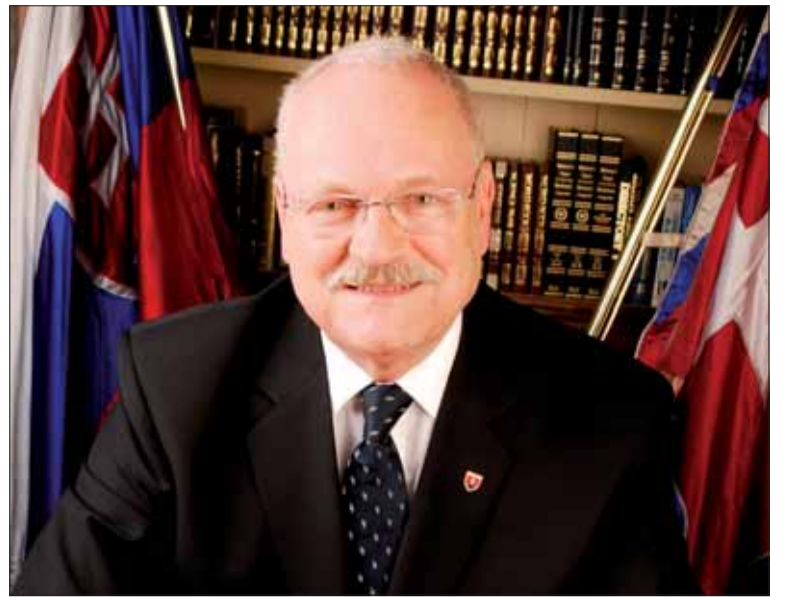
Pripomínáme si 20. výročie vzniku samostatnej Slovenskej republiky. S jej vznikom sme zobrali na seba bremeno zodpovednosti. Aj dnes cítime, že nie je ľahké. No nesieme ho statočne. Lebo si uvedomujeme, že náš štát nie je imaginárny pojem, ale že sme to my, občania. Že je výrazom našej slobodnej vôle i zodpovednosti. Že si svoj štát máme vážiť, ako si vážime samých seba. Preto náš štát nemôže byť ani lepší, ani horší, než sme my sami.

Z rozhovorov s vami poznám vaše starosti. Napriek relatívne dobrým hospodárskym výsledkom štátu nezamestnanosť neklesá. Počujem vaše čoraz

nástojčivejšie kritické slová a považujem ich za oprávnené. Nemožno ďalej odkladať riešenie nakošených problémov v školstve, zdravotníctve, verejnej správe, ale i v ďalších sektoroch. Lebo mnohí majú pocit nedocenenia. Len zdrojov nie je toľko, akoby sme potrebovali.

Do nového roku vám preto, drahí spoluobčania, želim nielen dobré zdravie, pokojnú prácu, pohodu a šťastie v rodine, ale najmä viacej spolupatričnosti, než sme jej mali v roku minulom. A vinšujem vám aj to starootcovské: aby bol tento rok, rok 2013, pre vás – pre nás všetkých – rokom požehnaným. Úrodným najmä na múdre rozhodnutia. Želám Vám a Vaším blízkym šťastný nový rok.

Ivan GAŠPAROVIČ
prezident Slovenskej republiky

Vážení pamätníci protifašistického odboja, milí priatelia,

je na mieste hneď na úvod nového roku povedať, že do neho budeme potrebovať predovšetkým to, čím sa do našich dejín nezmazateľne zapísali práve predstavitelia protifašistického odboja, odvahu a odhodlanie. Nečaká nás ľahký rok 2013, všetci to veľmi dobre vieme. Napriek tomu som presvedčený, a jasne som to pomenoval na sneme SMERu-sociálna demokracia, že ako krajina máme všetky predpoklady, aby sme ho zvládli. Okrem rozvahy, dialógu na to však potrebujeme aj odvahu k zásadným rozhodnutiam.

Ekonomický pokles, ktorý sledujeme v Európe, má, žiaľ, vždy priamy dopad na hospodárstvo našej krajiny. Ako mimoriadne otvorená ekonomika sme úplne závislí od vývoja našich hlavných obchodných partnerov v Európe, a preto máme, žiaľ, len obmedzené možnosti korigovať nepriaznivý ekonomický trend. Našťastie si udržiavame ekonomický rast, jeden z najvyšších v EÚ, a to podľa všetkých predpovedí bude platiť aj počas tohto roka. Vládu čakajú v tomto roku dve zásadné úlohy. Aby sme udržali našu krajinu v perspektívnom jadre Európy a udržali si dôveryhodnosť trhov a kľúčových európskych partnerov, ktorú pre zvládnutie ťažkých časov nevyhnutne potrebujeme, musíme ozdravovať verejné financie a znižovať tempo zadlžovania krajiny. Čo je nemenej dôležité, tak ako sme sľúbili ľuďom pred voľbami, musíme pokračovať v politike, ktorá ťarchu nevyhnutných opatrení nebude prenášať na plecía tých, ktorí takpov. nemajú z čoho. Toto môžem ako predseda vlády aj dnes a pre nadchádzajúci rok zagarantovať. Veľmi veľa ľuďom v našej krajine sa nežije ľahko, najmä z hľadiska ich nákladov na život. Z tohto dôvodu sme nezvýšili a nezvýšime plošne DPH, pretože by to automaticky znamena-

lo rýchle zdražovanie a dopadlo oveľa viac na ľudí, ktorí drvivú časť svojich výplát dávajú na bežné tovary a služby dennej spotreby, potraviny, dopravu, energie. Je dobré, že na rozdiel od minulého roku dnes ceny energií nestúpajú, naopak, pri elektrine aj mierne klesajú. Ak rozhodneme o 100 % ovládnutí SPP, budeme mať bezvýhradný vplyv na návrhy cien plynu. Takisto sme sa nedotkli a nedotkneme vecí ako vianočné dôchodky, príspevky pri narodení detí a iných sociálnych dávok. Naopak, peniaze potrebné pre znižovanie dlhov získavame od silných a bohatých, bánk, monopolov, ľudí s najvyššími príjmami a firmami. Toto sme sľúbili ľuďom pred voľbami a tak vládeme. Úplne chápeť požiadavky učiteľov, lekárov a iných skupín zamestnancov, nežije sa im ľahko a žiadajú viac. Tam, kde môžeme, pomôžeme, tak ako sme dali dobrú ponuku učiteľom. Ale naše možnosti sú, žiaľ, vzhľadom na absolútnu nevyhnutnosť znižovania zadlženia krajiny a poklesu európskej ekonomiky veľmi, veľmi obmedzené.

Môžem vám rovnako garantovať, že budeme veľmi pozorne počúvať všetky vaše názory a reagovať na vaše problémy, nakoniec máme ako SMER-sociálna demokracia dobre fungujúcu zmluvu o spolupráci s Jednotou dôchodcov Slovenska, združujúcou desiatky tisíc seniorov na Slovensku. Prajem vám teda do tohto roku najmä veľa zdravia a čo najviac pozitívnej energie, ktorá vždy pomáha zvládať prekážky a problémy. My sme pripravení urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sme aj v ťažkých časoch pomáhali našej krajine a jej ľuďom.

Robert FICO
predseda vlády SR a predseda strany SMER-sociálna demokracia

6. DECEMBER

Vyššie 600 strán má knižné vydanie výberu prejavov Adolfa Hitlera, ktoré v náklade 10-tisíc kusov vydal v Česku prekladateľ Pavel Kamas. Tvrdí, že jeho cieľom je poskytnúť záujemcom doteraz nedostupné texty, aby si ľudia o nich mohli slobodne vytvoriť vlastné názory. Podľa odborníkov však Hitlerove prejavy boli prostriedkom jeho propagandy a bez sprievodného komentáru môžu pôsobiť zavádzajúco. Novou publikáciou sa zatiaľ orgány činné v trestnom konaní nezaoberajú, ale v roku 2000 za vydanie nekomentovaného prekladu Hitlerovho Mein Kampf padol v Česku podmienený trest väzenia vydavateľovi, ktorý však neskôr najvyšší súd zrušil.

Obraz, pri ktorého vytvorení použil Švéd Carl Michael von Hausswolff popol obetí holokaustu, odcudzený v roku 1989 z koncentračného tábora Majdanek pri poľskom Lubline, vystavila švédska galéria Lund. Vedenie pamätného múzea v Majdaneku

to označilo za nepredstaviteľný barbarský čin a očakáva vyšetrenie kauzy. Výtvarník popol zmiešal s vodou a potom namaľoval sériu sivých pruhov. Tvrdí, že popol obsahuje energiu, spomienky a duše umučených a zavraždených vo vojnových konfliktoch minulého storočia. V Majdaneku prišlo o život okolo 80-tisíc väzňov, najmä Židov.

8. DECEMBER

Málo známa organizácia Antifašistický front sa prihlásila k zodpovednosti za bombový útok na úrad gréckej krajne pravicovej parlamentnej strany Zlatý úsvit v Aténach. Výbuch spôsobil materiálne škody, no zranenie nik neutrpel. Grécki aktivisti i politici vyzvali na zákaz Zlatého úsvitu, ktorého členovia si vymieňajú pozdravy v nacistickom štýle a vo svojom znaku majú svastiku. V porovnaní s júnovými voľbami, v ktorých neonacistická strana získala 7 percent hlasov, podľa októbrového prieskumu dosahovala podporu už 14 percent Grékov.

11. DECEMBER

Bývalý čilský generál Augusto Pinochet bol dobre informovaný o zločinoch páchaných príslušníkmi tajnej polície DINA počas svojej vojenskej diktatúry. Dnes už 83-ročný Manuel Contreras, ktorý stál na čele DINA, dostá-

stalo sa VO SVETE
6. 12.-21. 12. 2012

val príkazy priamo od šéfa vojenskej junty a následne mu na pravidelných stretnutiach podával správy. Pinochet sa dostal k moci 11. septembra 1973 vojenským pučom proti ľavicovej vláde prezidenta Salvadora Allendeho. Počas následnej fašistickej diktatúry zavraždili v Čile okolo 3000 ľudí. Pinochet zomrel v roku 2006 bez toho, aby ho postavili pred súd. Contreras si teraz odpykáva väzenie na viac ako 200 rokov za kriminálne činy proti ľudskosti.

14. DECEMBER

Spolková rada, horná komora Bundestagu, odštartuje nový pokus o zákaz krajne pravicovej Národnodemokratickej strany Nemecka (NPD) iniciovaním príslušného konania na ústavnom súde. Nie je však jasné, či sa do toho zapojí aj vláda a dolná komora – Spolkový snem. Jeho predseda Norbert Lammert varoval pred takýmto úsilím, lebo údajne politické riziká sú väčšie ako očakávané prínosy. Extrémistická strana s výraznými xenofóbnymi a agresívnymi nacionalistickými postojmi, zľahčujúcimi zločiny nacizmu, si vraj teraz vedie zle, no v roku 2013, keď sa budú konať spolkové voľby, by mohlo súdne konanie viesť k prejavom solidárnosti s NPD. Strana má zastúpenie v dvoch krajinských parlamentoch – v Sasku a v Meklenbursku-Predpomoransku.

15. DECEMBER

Klavír, ktorý použili v klasickom americkom filme Casablanca z roku 1942, vydražili v newyorskej aukčnej sieni Sotheby's za

vyššie 600-tisíc dolárov. Nesplnili sa tak optimistické očakávania, podľa ktorých mohla predajná cena dosiahnuť vyše milióna dolárov. Totožnosť nového majiteľa nezverejnili. Vzácny nástroj, na ktorom spevák Dooley Wilson zahral titulnú pieseň filmu, ponúkol do dražby japonský zberateľ pri príležitosti 70. výročia vzniku tohto oscarového ľúbostného príbehu. Odohrával na pozadí 2. svetovej vojny v Maroku v titulných rolách s Humphreym Bogartom a Ingrid Bergmanovou.

21. DECEMBER

Gruzínske mestečko Alvani sa rozhodlo znovu odhaliť sochu niekdajšieho sovietskeho diktátora a gruzínskeho rodáka Josifa V. Stalina. Odstránenie kontroverzného diela nariadil prezident Michail Saakašvili, no jeho vplyv v krajine výrazne oslabil po októbrovej volebnej porážke jeho bloku. Návrat bronzového monumentu Stalina do centra mesta odhlasovali aj v jeho rodisku – Gori, kde pred dvoma rokmi sochu strhli. (ao)

Vystúpenie predsedu SZPB na Sneme strany SMER – SD

Výročný snem politickej strany Smer-SD sa konal 8. decembra. Pozvanie naň prijal aj predseda Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Pavol Sečkář. Bojovník prináša jeho vystúpenie v plnom znení.

Z poverenia SZPB pozdravujem vaše rokovanie. Sme úprimne radi, že voľby na jar roku 2012 vašou vecnou a zodpovednou prácou boli úspešné pre stranu SMER-SD. Blahoželáme.

Rok 2010, keď som bol druhý rok vo funkcii predsedu SZPB, bol úspešný aj s veľkou podporou strany SMER-SD. Vysoko hodnotíme vašu angažovanosť pri spomienkových zhromaždeniach, na významných celoštátnych a regionálnych akciách, za vašej podpory a pomoci v mestách a obciach. Podpora pokračovala aj po voľbách v roku 2010. Svedčí o tom aj počet podujatí k výročiam SNP, zvlášť účasť predsedu strany SMER-SD Roberta Fica. Bol to základ aj výsledok, keď v roku 2012 sme zorganizovali 340 spomienkových zhromaždení, na ktorých vystúpili ústavní činitelia, poslanci všetkých stupňov za stranu SMER-SD, regionálni a miestni funkcionári. Bolo to po-

vzbudenie pre naše organizácie. Ďakujeme.

V tomto období nás prekvapuje veľká angažovanosť organizátorov štrajkových akcií učiteľov. Kde boli posledné dva roky? Kde boli za viac ako 20 rokov, keď postupne dochádzalo k deformáciám výchovy a vzdelávania, zneuctievaniu a znižovaniu autority pedagogických pracovníkov, k nedofinancovaniu škôl a školských zariadení? Uspokojili sa s počítačmi a sľubmi vtedajších ministrov?

Učitelia majú pravdu. Treba tieto deformácie napraviť. Nejde to však z večera do rána a ihneď. A to práve v najnevhodnejšej dobe. Prepáčte, že som sa venoval učiteľom. Je to tak. Učiteľ a rodina sú rozhodujúci činitelia pri výchove a vzdelávaní. A pridajme, kto iní, ak nie učitelia, majú žiakom, študentom vysvetliť poznanie novodobej histórie Slovenska, otáz-

ky vlastenectva, lásky a vernosti k vlasti, lásky a úcty k starším generáciám. V neposlednom rade k angažovanosti pre prosperujúce Slovensko. Nastoluje sa otázka: Pripravujú ich na to VŠ? Naši odbojáři vnímajú súčasnú situáciu s trpezlivosťou, ale už veľa času nemajú. Preto právom očakávajú, aby sa na nich nezabúdalo, ani na siroty a vdovy. Majú malé dôchodky, zanedbáva sa ich sociálna a zdravotná starostlivosť.

Štát, škola a rodina nezabezpečuje odkaz tých, čo položili životy a zdravie za našu slobodu. Zle to pôsobí na ich deti, vnútenca a mladšie generácie.

Zaslúžia si, aby nás, keď o to požiadame, prijali ústavní činitelia. Uvedomujeme si, že majú plné hlavy, ruky aj nohy starostí pri riešení dlho hromadených problémov, ale tú chvíľu si treba nájsť.

Vyslovujem presvedčenie, že v novom roku bude aj na Slovensko a náš SZPB svietiť pekne teplé slniečko, ako na jar v roku 2012.

Prajem strane SMER-SD úspešné, tvorivé a šťastné rozhodnutia.

POSOLSTVO Výročný snem SMER – SD 8. december 2012

SMER – sociálna demokracia prevzal vládu moc v období vážnej hospodárskej a finančnej krízy. S pochopením vníma reakcie

ľudí na sociálne dôsledky krízy a aj v nasledujúcom roku musí ako vládna strana vyvinúť maximálne úsilie na ich minimalizáciu.

Delegáti Výročného snemu strany Smer-SD v Trnave, 8. decembra 2012.

Foto: TASR – M. Svitok

V roku 2013 bude SMER – sociálna demokracia naďalej dôsledne presadzovať politiku Európskej únie vedúcu k razantnému ozdravovaniu verejných financií. Pri získavaní nevyhnutných zdrojov sa budeme, tak ako doteraz, otvorene hlásiť k plne legitímnemu sociálno-demokra-

tickému modelu solidarity silných so slabšími. Iba tak zabránime tomu, aby celý účet za krízu nezaplátili tí, ktorí za vznik krízy vôbec nezodpovedajú – ľudia s nízkymi a strednými príjmami. Nedávno prijaté rozhodnutia o vyššom zdanení bánk, monopolov, firiem a ľudí s nadštandardnými príjmami a principiálne odmietanie zvýšiť daň z pridanej hodnoty potvrdzujú našu jasnú sociálno-demokratickú orientáciu.

Nevyhnutná európska politika ozdravovania verejných financií nepriaznivo ovplyvňuje hospodársky rast v celej Európskej únii. Takýto vývoj Slovensko ako krajinu s malou a výrazne otvorenou ekonomikou mimoriadne ohrozuje. SMER – sociálna demokracia ako vládna strana musí v roku 2013 hľadať zdroje na podporu hospodárskeho rastu. Nemienime zvyšovať daňové zaťaženie. O to viac musíme byť odhodlaní pristúpiť v roku 2013 k zásadným štrukturálnym zmenám,

ktoré nám umožnia efektívnejšie nakladať s verejnými zdrojmi a vytvárať priestor na prijímanie prorastových opatrení.

V roku 2013 SMER – sociálna demokracia ako vládna strana musí preto

1. dôrazne čeliť abnormálnemu stavu vo výbere daní a cla a ich platenia,
2. v plnom rozsahu podporiť reformu štátnej správy (ESO),
3. prijať systémové zmeny vo finančnej a kvalitatívnej neudržateľnom školstve a zdravotníctve.

Sme odhodlaní čeliť nielen týmto výzvam, ale aj politickým dôsledkom, ktoré prichádzajú so zásadnými štrukturálnymi zmenami. Slovensko a jeho budúcnosť vidíme len v zdravom jadre Európskej únie a Eurozóny a tento rozhodujúci národno-štátny záujem neohrozíme v mene žiadnych politických cieľov.

Delegáti výročného snemu politickej strany SMER – sociálna demokracia

Oplatí sa bojovať

Na prelome rokov každý z nás, členov SZPB, tak ako celé spoločenstvo, hodnotí klady a zápory odchádzajúceho roku a vyslovuje vnútorné želanie na nasledujúci rok. U nás by to mal byť aj rok príprav na 70. výročie SNP, odkazy ktorého nás priviedli byť členmi SZPB.

Za tieto myšlienky sa oplatí bojovať, zvlášť v dnešnej zložitej spoločenskej a ekonomickej situácii, keď aj u nás sa aj u mladej generácie začínajú už pomerne vo veľkom rozmere prejavovať prvky neonacizmu, intolerancie a hlavne rasovej neznašanlivosti. Proti tejto skutočnosti je potrebné bojovať.

Preto chcem vysloviť svoje prianie pre všetkých členov SZPB – do roku 2013 hlavne zdravie a spokojnosť, ktoré potrebujeme všetci, ale asi najviac priami účastníci odboja.

Veľmi si prajem, aby súčasná vláda splnila tú myšlienku, ktorú vyslovil začiatkom roku 2011 súčasný predseda vlády, citujem: „Zo Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov musíme urobiť súčasť oficiálnej štátnej politiky. Pokiaľ to tak nebude, bude mať táto inštitú-

cia veľké problémy do budúcnosti.“

Ako desaťročný chlapec som bol 29. augusta 1949 účastníkom osláv 5. výročia SNP vo Zvolene. Ešte dnes si na niektoré fragmenty tejto udalosti pamätám. Bol by som rád, keby pri príprave 70. výročia SNP sa nezabudlo na mesto Zvolen ako jedno z rozhodujúcich miest v SNP a časť celoslovenských osláv bola v predvečer 70. výročia aj vo Zvolene, aby sa aj Zvolen takto stal súčasťou celoslovenských osláv SNP.

Tých želaní sa v myšlienkach rojí mnoho. S týmito hlavnými, ako člen a funkcionár SZPB, sa takto chcem rozdeliť aj sa Vami, čitateľmi nášho Bojovníka, ktorému prajem ešte väčší rozlet, aby aj v budúcom roku bol žiadaným dvojtyždenníkom.

Pavel ŠEBEŇ
predseda ObV-SZPB Zvolen

Malé zamyslenie

Samozrejme že ako každý vnímam fakt, že Európska únia dostala Nobelovu cenu za mier. Ako člen SZPB v Dolnom Kubíne som sa zamyslel nad možnosťami, ktoré by nám mohlo napomôcť toto ocenenie plniť body nášho poslania a novej cesty dostať sa dopredu. Poslanie a ciele zväzu sú nám jasné, no máme výhodu na priamom dianí odboja, dejín a skutočností zásluhou priamych účastníkov odboja. Za kritériami udeliť Nobelovu cenu mieru je vo veľkej miere

aj činnosť a podiel SZPB. Priama účasť na podieli sa nedá prehliadnúť. Členská základňa vykazuje výsledky stabilizácie, no úbytok priamych účastníkov nazastavíme. Snažme sa vplývať na skutočnosť naplniť body programu týkajúce sa rôznych benefit účastníkov odboja, a dôslednosť plnenia ich odkazov a nezvratiteľných aktivít. Európsku úniu zaväzuje napomáhať programom a činnostiam. Skúsme využiť možnosti. Tvorili sme dejiny a sme ochotní pokračovať, aby sa neopakovali skutočnosti ktoré bolia aj po rokoch.

Pavol STUHLÝ, Dolný Kubín

Pitný režim treba dodržiavať aj v zime

Na hydratáciu si treba dávať pozor počas celého roka. V chladnejších mesiacoch dochádza k zníženému pocitu smädu a telo sa tolko nepotí, čo väčšinou ľudia považujú za hlavné indikátory toho, že majú dostatočný príjem tekutín. Práve v chladnejších mesiacoch nie sú tieto príznaky tak badateľné.

Neznamená to však, že ľudský organizmus potrebuje menej tekutín. Imunitný systém je totiž vystavený ešte väčšej záťaži, pretože denne bojuje s rôznymi baktériami a vírusmi a rovnako sa musí vyrovnávať s teplotnými rozdielmi.

„Pre dobré zdravie je dôležité, aby sa optimálny pitný režim dodržiaval celoročne bez ohľadu na to, aké je práve ročné obdobie,“ uviedol gastroenterológ a odborník na zdravú výživu Peter Minárik. Vysvetlil, že nepriaznivé účinky z nedostatočnej hydratácie, napríklad vytvorenie močových kameňov, môžu nepríjemne prekvapiť bez ohľadu na to, či je dehydratácia následkom letnej horúčavy, alebo k nej došlo v dô-

sledku zvýšenej straty tekutín pri zimnom športovaní.

V každodennom sledovaní potrebného príjmu tekutín môže pomôcť aj bežný signál, ktorý vysielala telo. Je ním farba moču. V zásade platí, že moč farby sena indikuje dostatočný príjem tekutín a čím je moč tmavší, tým viac je nutné prijímať tekutiny.

Potreba dostatočnej hydratácie sa netýka len dospelých, ale aj dojčiat, detí a seniorov. Tieto skupiny sú oveľa náchylnejšie k problémom spojeným s dehydratáciou. Potreba hydratácie u detí nie je veľmi odlišná od potrieb dospelých ľudí. Na druhej strane sú však dojčatá a deti náchylnejšie na dehydratáciu než dospelí. Napri-

klad deti od šiestich mesiacov do jedného roka by mali denne prijať 0,8 až jeden liter tekutín. Deti od jedného do dvoch rokov by mali prijať 1,1 až 1,2 litra tekutín, deti od dvoch do troch rokov okolo 1,3 litra tekutín a deti od štyroch do osem rokov by mali mať za deň prísun aspoň 1,6 litra tekutín.

Organizmus starších ľudí má rovnaké požiadavky na prísun tekutín, ako majú mladší dospelí. Starší ľudia však z viacerých dôvodov pijú menej, než ich telo potrebuje. S vekom totiž klesá ich schopnosť pociťovať smäd. U starších ľudí môže preto dehydratácia predstavovať vážny problém. Spája sa s vyšším rizikom pádov, infekcií močových ciest, ochorení zubov, bronchopulmonárných chorôb, obličkových kameňov, rakoviny, zápchy a súvisí aj s narušenými poznávacími schopnosťami.

red TASR

Prijímanie dostatočného množstva tekutín je dôležité v každom ročnom období.

Ilustr. foto: archív

Očistite si topánky od soli

V zime netreba dávať pozor len na to, aby sme mali nohy v teple a v suchu, dôležitá je aj starostlivosť o zimnú obuv, ktorú môže poškodiť najmä soľ.

„Príslovie soľ nad zlato iste neplatí pre topánky. Keď na topánkach objavíte stopy od soli, ihneď ich utrite vlhkou handrou, až potom ich dajte usušiť. Ak sú škvrny príliš výrazné, namočte handru do zmesi octu a vody v pomere tri ku jednej,“

odporúča Alena Langová zo siete predajní obuvi. Topánky odporúča sušiť až po tom, ako sa dôsledne očistia. Pri obuvi z hladkej kože odporúča použiť indulon, ktorá posluží ako prevencia proti soli, vďaka tomu, že topánky premastí.

Pri samotnom sušení treba dbať

nielen na čistotu obuvi, ale aj na správny postup. „Kožené topánky nikdy nesušte v blízkosti radiátora. Mohli by stvrdnúť. Najlepšie je použiť osvedčený trik s novinami. Nimi vypchajte topánky cez noc,“ radí Langová. Vhodný je podľa nej aj elektrický sušič topánok, ktorý vysuší kožu aj gumu.

Pri kúpe zimnej obuvi Langová

odporúča pamätať si na studené počasie. Pri veľkých mrazoch je dôležité udržiavať nohy v teple. „Je dobré kúpiť si zimné topánky, ktoré sú nám trochu voľnejšie, aby sme si do nich mohli dať aj teplejšie ponožky. Rozhodne sa oplatí investovať do ponožiek s vysokým podielom bavlny, ktoré v zime príjemne hrejú. Ak športujete, tak sa vám iste budú hodiť aj termoponožky,“ odporúča Langová.

red TASR

Ilustr. foto: archív

Vianočné posedenie vo Zvolene

Pred Vianocami sa asi päťdesiatka členov ZO SZPB vo Zvolene stretla pri kapustnici a pohári vína. Najstarším účastníkom stretnutia bol 95-ročný pán Baliak, účastník SNP. Predseda OblV SZPB vo Zvolene Pavel Šebeň poďakoval členom za ich vernosť a oddanosť nášmu zväzu a odkazu druhej svetovej vojny. Potom vystúpili deti z folklórneho súboru pri ZŠ z Očovej. V krásnych očovských krojoch zaspievali, zatancovali, zahrali naše podpolianske pesničky a nechýbali ani vianočné koledy. Po programe poprial tajomník Ústrednej rady SZPB Roman Hradecký prítomným veľa zdravia a šťastia do roku 2013, ktorý nebude o nič ľahší ako rok s ktorým sa lúčime. O dobrú náladu sa postaral aj známy harmonikár s Detvy Jozef Uhrin, ktorý svojím vystúpením strhol pánov a dámy k spevu a tancu. Bol som milo prekvapený, nakoľko sme od-

chádzali z tohto predvianočného posedenia až po štyroch hodinách s prísľubom, že aj na budúci rok sa pripraví podobné podujatie.

Viem, že žijeme v zložitej a ťažkej dobe. Viem, že ľudia sú znechutení a v apatii. Viem, že naši občania strácajú záujem o akékoľvek spoločenské podujatia, či už s ekonomických, alebo psychických dôvodov. No jedno viem. Našiel som v našom zväze ľudí, ktorí nestratili človečinu a uznávajú morálne hodnoty, ktoré sú v dnešnej dobe na okraji spoločnosti. Preto by som touto cestou rád poďakoval všetkým členom SZPB a skláňam sa pred nimi, že môžem s nimi žiť či už pracovne, alebo aj v osobnom živote. Prajem vám všetkým členom SZPB a ich rodinným príslušníkom do roku 2013 zdravie, šťastie, lásku a oddanosť odkazu našich dedov a otcov, čo položili životy za našu slobodu.

Ján KAŠICA
tajomník OblV SZPB Zvolene

Pozabudnutí hrdinovia

Vo Svidníku nedávno pokrstili knihu Jozefa Rodáka POZABUDNUTÍ HRDINOVI, vojnové a povojnové príbehy. Čím iným, ak nie hrst'ou zeme z Dukly mal primátor Ján Holodňák a ďalší predstavitelia mesta, spolu s jej autorom, pokrstiť publikáciu o urputných bojoch na Dukle, o zákulisných frontových života v zákopoch a o ťažkom povojnovom živote ľudí pod Duklou.

Autor v publikácii POZABUDNUTÍ HRDINOVI, vojnové a povojnové príbehy približuje udalosti II. svetovej vojny s jej konkrétnym priebehom na duklianskom bojisku a približuje ťažký život v kraji pod Duklou po oslobodení, pripomína ďalším generáciám útrapy a bolesti, ktoré tu dlho pretrvávali. Ako sa v úvode knihy píše: „Je potrebné

zachovať úctu k tým, ktorí v ťažkých situáciách so zbraňou v ruke oslobodzovali našu vlasť aj za cenu vlastného života. Tu sa preukázalo vlastenectvo každého jednotlivca, ktorý vnímal slobodu svojho národa ako prvoradú povinnosť. Neboli to iba slová príkras, ale každodenný tvrdý boj, keď sa nevedelo kto, kedy ukončí svoju životnú púť.

Je to história, na ktorú nesmieme zabúdať, a preto ju musíme varovne pripomínať.“

Čitateľ sa dozvie o odvážnych ľuďoch spod Dukly, ktorí rôznymi spôsobmi prispeli ku konečnému víťazstvu v II. svetovej vojne. Životná a bojová púť týchto pozabudnutých hrdinov bude prínosom pre rozšírenie regionálnych dejín. Podrobnejšie poznanie ďalších bo-

jovníkov Dukly zaujme čitateľov i bádateľov vojenskej histórie z obdobia duklianskych bojov. Značná časť je v knihe venovaná opisu ťažkého povojnového života ľudí pod Duklou, ktorí sa po pustošivej vojne vracali na spáleniská svojich domov, kde na nich čakali nebezpečné míny a frontová munícia. Neoceniteľnú prácu pri obnove nového života v tomto kraji vykonali vojaci – odmiňovači, z ktorých mnohí zahynuli na mýnových poliach pod Duklou. Ešte mnoho rokov po vojne tu vyčíňala frontová munícia, ktorá mala tragické následky. V knihe zaujmú aj niektoré nové poznatky z kapitoly života generála Ludvíka Svobodu počas jeho návštev vo svidníckom okrese.

Pavel GOJDIČ

Autogramiáda počas vydania knihy Pozabudnutí hrdinovia.

Foto: www.podduklianskakniznica.sk

Škriatok úradoval

V dvojčísle 25-26/2012 zauřadovval v Bojovníku novinársky škriatok a na titulnej strane ste si mohli prečítať, že v rukách držíte číslo 25. Ako ste si však určite všimli, posledný

Bojovník roku 2012 mal 24 strán, takže išlo o dvojčíslo 25-26. Za chybu sa všetkým našim čitateľom ospravedľujeme.

Redakcia

SZPB pripravuje aj v roku

Strielali za slobodu

Pred piatimi rokmi prijala ZO SZPB v Tornali rozhodnutie vyhlásiť streleckú súťaž trojčlenných družstiev medzi školami v meste Tornaľa na počesť osloboditeľov mesta Tornaľa spod fašistickej okupácie.

Tornaľa bola oslobodená 19. decembra 1944. Pri oslobodzovaní mesta padlo 202 vojakov Červenej armády a 3 rumunskí vojaci, ktorí bojovali v zostave Ukrajinského frontu pod velením maršala ZSSR Rodiona Jakovleviča Malinovského.

Obyvatelia Tornaľa a jeho okolia na hrôzy vojny nikdy nezabudnú. Mesto, ktoré malo niečo vyše 3000 obyvateľov, zaplatilo daň fašizmu a okupácii 658 obyvateľmi, ktorých odvliekli nylasovskí fašisti do koncentračných táborov. Vysokú daň zaplatili osloboditelia aj pri oslobodzovaní Bretky, kde padlo 37 červenoarmejcov a 263 vojakov Rumunskej armády.

Na druhý deň po oslobodení Tornaľa maršál Malinovskij presunul do mesta svoj štáb. Od 20. 12. 1944 do 15. 1. 1945 mal svoj štáb na ulici Letnej, v budove terajšieho Obvodného oddelenia Policajného zboru SR. Na budove pred rokom odhalili pod pamätnou doskou aj medenú tabuľu s reliéfom maršala Malinovského.

Za všetkých osloboditeľov mesta bol pomenovaný zámer organizovať streleckú súťaž žiakov a študentov práve podľa tohto veliteľa.

V telocvični Reedukačného centra v Tornali sa ešte začiatkom decembra konala strelecká súťaž, na ktorej sa zúčastnilo osem družstiev. Pre zvýšený záujem postavili do súťaže po dve

družstvá Gymnázium Tornaľa, Slovenská ZŠ-P-J: Šafárika a Reedukačné centrum Tornaľa. Po jednom družstve prihlásili ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským a stredné odborné učilište. Po prvý raz súťažili dve dievčatá. Bianka Ondrejčíková zo ZŠ maďarskej a Alžbeta Pupalová z druhého družstva ZŠ – slovenskej. Dievčatá sa veru v súťaži nestratili. Bianka Ondrejčíková skončila v neoficiálnom poradí jednotlivcov na 7. mieste a Alžbeta Pupalová na 9. mieste z 24 súťažiacich.

Súťažilo sa v polohe ležmo s tromi nástrelnými a siedmimi súťažnými strelami trojčlenných družstiev. Prvé miesto obsadilo druhé družstvo Gymnázia Tornaľa so ziskom 177 bodov z 210 možných. Druhé skončilo prvé družstvo slovenskej ZŠ z nástrelnom 175 bodov a tretie druhé družstvo Gymnázia Tornaľa. Riaditeľom súťaže bol predseda ZO SZPB v Tornali Marian Zelina, materiálo-technické zabezpečenia mal na starosti Jozef Hrubej.

Hlavným rozhodcom súťaže bol Ondrej Janšo, bývalý odbojár, ktorý je oficiálnym streleckým rozhodcom. Riadiacim strelby bol Štefan Puškáš.

Do ďalšieho ročníka chcú dievčatá štartovať ako samostatné družstvá a o súťaž prejavili záujem aj dospelé ženy. Takže na jubilejný V. ročník sa máme na čo tešiť.

Jozef PUPALA

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Oslobodenie Trebišova

Je dobrým zvykom, že Trebišovčania každé výročie počnúc májovým Oslobodením vlasti od fašizmu a ukončením II. svetovej vojny, Slovenským národným povstaním a oslobodením mesta Trebišova, ktoré pripadá na 1. decembra, oslavujú deň vopred. Škoda, že pietny akt oslobodenia mesta trochu pokazilo nepriaznivé počasie.

68. výročie oslobodenia mesta Trebišova sme si pripomenuli na Mestskom cintoríne pri pamätníku padlých 267 hrdinov Červenej armády, ktorí položili svoje životy za oslobodenie mesta a obce od fašistov a ich prisluhovačov. V mnohých obciach toho okresu sú dodnes udržiavané pomníky ako prejav vďaky za ich obetované životy pre naše životné púte. Vďaka Vám, statoční hrdinovia Červenej armády.

Na pietnom akte zazneli hymny SR a Ruskej federácie, ako aj báseň v podaní Beáty Kerštanovej. Zúčastnil sa ho aj

prednosta Obvodného úradu v Trebišove Rastislav Petrovič so svojou delegáciou a delegácia mesta Trebišov, vedená primátorom Mariánom Kolesárom, ktorý vo svojom príhovore pripomenul útrapy II. svetovej vojny, ako aj radosť a nadšenie obyvateľov mesta a okolitých dedín z príchodu osloboditeľov. Nechýbala, samozrejme, ani delegácia ObV SZPB v Trebišove, vedená jej predsedom Milanom Urbanom, a ďalší členovia z troch ZO SZPB mesta.

Pietne akty prebiehali aj v ďalších mestách a obciach okresu Trebišov. Zmienku si zaslúži obec Novosad, v ktorej za účasti členov ZO SZPB a folklórnej skupiny Rozmarija sa zúčastnila početná skupina žiakov miestnej základnej školy. Pri pamätníku padlým účastníkom bojov v II. svetovej vojne a občanom, ktorí zahynuli v tejto nezmyselnej vojne, sa prihovoral starosta obce Jozef Jasrab.

mu

Na streleckej súťaži sa zúčastnili aj dievčatá.

Na previanočnej členskej schôdzi v Brezne bolo veselo.

Foto: JT, MK

Predvianočná členská

Predvianočný čas ľudí spája. Sme si akosi bližší. Vyhľadávame možnosť zavinšovať priateľom a známym. Tak sa ZO č. 2 SZPB v Brezne stretla na predvianočnej členskej schôdzi.

Prišlo 32 členov zo 61-člennej základne, ktorej štruktúra pozostáva z ešte žijúcich priamych účastníkov odboja (traja vojaci SNP a jedna partizánka) a ostatných 56 členov a sympatizantov. Celkove 23 žien a 38 mužov.

Účasť na schôdzi zrejme

ovplyvnilo mrazivé počasie. Neodradilo však najstaršiu prítomnú členku – priamu účastníčku odboja partizánku Boženu Palackovú, ktorá sa 10. októbra dožila 87 rokov. I napriek svojmu veku je milá, čulá a komunikatívna. Výdržala medzi nami do záveru.

V roku 2012 sme zorganizovali a sa zúčastnili 17 akcií, pri ktorých sme si pripomenuli výročia národnoslobodzovacieho boja. Spomeňme aspoň 67. vý-

ročie oslobodenia mesta Brezno, ukončenie II. svetovej vojny, 68. výročie SNP. Dávali sme prednosť organizovaniu turistických akcií, na ktorých je predpoklad, že sa ich zúčastnia aj mladí ľudia a rodiny s deťmi. Podľa hesla kto sa nezverejňuje, akoby nerobil nič, sme o všetkých aktivitách informovali v Bojovníku, ale aj v ďalších regionálnych periodikách a na internete. Veríme, že aj takto pritiahneme ďalších záujemcov, z ktorých možno niek-

→

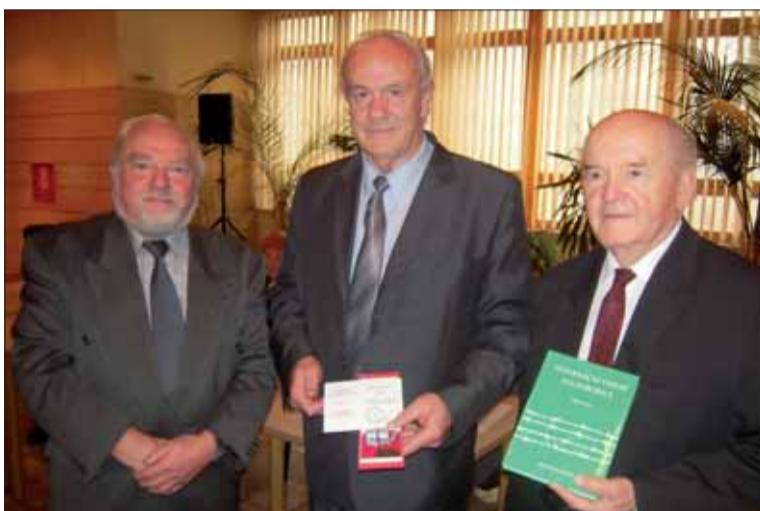

Foto: jp

Elena Kovárová počas výročnej členskej schôdzy v Starej Turej. Foto: VS

Odovzdanie ocenenia ÚV ČSBS. Foto: VS

Oľga Madlušková, Milan Mocko, Pavel Jeřala na zasadnutí OblV SZPB v Novom Meste nad Váhom. Foto: VS

schôdza

torí prejavia záujem aj o aktívne členstvo v našej organizácii Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov.

Po diskusii bol prijatý nový plán práce na rok 2013. Pripravili sme ho tak, aby vyhovoval všetkým vekovým kategóriám. Napríklad na 8. júna sme si naplánovali návštevu a absolvovanie nenáročnej takzvanej Kyslíkovej dráhy v blízkej doline Lazná. Turisticko-športový výlet spojený s opekaním a be-

sedou s významnou osobnosťou. Činnosť v roku 2013 začíname koncom januára akciami k 68. výročiu oslobodeniu mesta Brezno. Na sobotu 19. januára pripravujeme populárny už 26. ročník turisticko-lyžiarskeho pochodu Po stopách osloboditeľov. Jeho trasa je z Čierneho Balogu cez vrch Koreňová do Brezna. Dĺžka trasy cca 10 km s prevýšením 400 m.

Celá schôdza sa viedla v atmosfére rodinného stretnutia. Patrílo k nej malé občerstvenie s hudobným sprievodom. V roku 2012 sme mali 14 jubi-

lantov. Každý z nich dostal od výboru pamätný ďakovný list s malou pozornosťou. Prítomní jubilanti zasa podľa možností prispeli na náš symbolický vianočný stôl. Do nálady nám zahrala naša „mladá virtuózka“ Ľubica Hroncová na heligónke, v rytme sa pridávali majstri na ozembuchu. Nechýbali ani bojové a vianočné melódie. Tak to má byť: po dobre odvedenej práci dobrá zábava. Veríme, že na budúci rok, ak budeme zdraví, pritiahneme na členskú schôdzu aj viac rodinných príslušníkov a sympatizantov. **Milan KOVÁČIK**

Plánovali aktivity

Na poslednom zasadnutí Oblastného výboru SZPB v Novom Meste nad Váhom v roku 2012 jeho predseda Ján Hulínek v úvode privítal všetkých členov a minútou ticha si uctili pamiatku nedávno zosnulej členky Heleny Plesníkovej.

Za nového člena bol prijatý Martin Lednický, ktorý je vedúcim kancelárie Okresnej organizácie Smer – SD a asistentom poslanca NR SR Dušana Bublavého.

Na zasadnutí sme plánovali ak-

tivity na rok 2013. Pri pomníku padlých a umučených v Cetune sa 24. februára uskutoční pietna spomienka pri príležitosti 68. výročia partizánskeho boja. Krajské oslavy 69. výročia SNP na vrchu Roh pri Lubine sa uskutočnia 25. augusta.

V rámci diskusie vystúpili mnohí členovia a prítomní zablagoževali jubilantovi Milanovi Mockovi z Krajného – Luskovice k jeho 80. narodeninám. **Viliam SOLOVIČ**

V Starej Turej hodnotili

Siedmeho decembra sa uskutočnila výročná členská schôdza ZO SZPB v Starej Turej, ktorej dlhoročnou a obetavou predsedníčkou je Elena Kovárová.

„Už je tomu 68 rokov, keď slovenský národ povstal do boja proti fašizmu a jeho prisluhovačom so zbraňou v ruke, v nezabudnuteľnom SNP. Slovenský národ dôstojným spôsobom dokázal, že mu je drahšia národná sloboda a česť, že chce žiť v mieri s pokrokovými medzinárodnými spoločenstvami,“ povedala.

Ako prvej akcie v roku 2012 sme sa už tradične zúčastnili vo februári na pietnej spomienke pri pomníku padlých a umučených v Cetune. SNP sme si pripomenuli pri pamätníku v Nárcii, kde boli za pomerne dobrej účasti občanov položené vence a kytice kvetov. Mnohí naši členovia sa zúčastnili 28. augusta krajských osláv na vrchu Roh pri Lubine. V apríli sme si pripomenuli oslobodenie nášho mesta pri hrobách rumunských vojakov. Na námestí Slobody sme si 8.mája

pripomenuli 67. výročie ukončenia 2.svetovej vojny.

Už sedemkrát usporiadala detská organizácia Fenix v Starej Turej turistický pochod pamätnými miestami Bielych Karpát. Navštívili pamätník na vrchu Roh, Dibrov pamätník, a odtiaľ sa vybrali po červenej turistickej značke, ktorá sa volá Cesta hrdinov SNP, aby sa dostali k bunkru vo Vetešovom jarku. Pri návštevách pamätných miest podľa potreby vyčistili okolie pamätníkov.

Mrzí nás, že sa nám nedarí zohnať peniaze na opravu dvoch hrobov padlých partizánov, a to Jána Mačicu, ktorý padol v Povstaní, a Eleonóry Hlubočkej, ktorá pracovala v Povstaní ako zdravotná sestra. Hroby sú veľmi poškodené a menovaní nemajú už žiadnych príbuzných, ktorí by sa starali o ich hroby.

V tomto roku opustili našu ZO SZPB dvaja členovia a prijatý bol iba jeden člen. V organizácii, ktorá má 39 členov, by radi privítali ďalších. **Viliam SOLOVIČ**

Odovzdali ocenenie

Na nedávnej členskej schôdzi ZO SZPB na Myjave Jan Kux a Vladimír Rajda odovzdali tajomníkovi ZO SZPB na Myjave Ivanovi Šimovi vysoké ocenenie ÚV Českého zväzu bojovníkov za

slobodu z Prahy a knihu Internačný tábor Svatobořice. Autorom knihy je práve Jan Kux a kolektív. ZO SZPB na Myjave má dlhoročnú družbu so ZO ČSBS Kyjov – Česká republika. **VS**

Nemalé úlohy

Uplynulý rok hodnotili aj členovia 2. ZO SZPB v Lučenci. Z 80 členov bolo prítomných 52. Schôdzu otvoril a viedol člen výboru a zároveň predseda Oblastného výboru SZPB v Lučenci Ján Petrus. Medzi prítomnými privítal prednostu Obvodného úradu a poslanca Banskobystrického samosprávneho kraja Branislava Hárnika.

Hodnotiacu správu o činnosti predniesol predseda ZO Rudolf Václavík. Vysoko hodnotil odber členských známok na rok 2013, účasť na oslavách organizovaných oblastnou organizáciou, ako aj na celoslovenských akciách poriadaných ÚR SZPB. V správe o hospodárení pokladnička klad-

ne hodnotila činnosť po stránke finančnej aj napriek tomu, že finančné prostriedky prichádzajú len z členských známok. Po živej diskusii a rôznych návrhoch si ZO do budúročnej činnosti dala nemalé úlohy, ako získať nových členov, besedy so staršími v domovoch dôchodcov, zvýšiť odber Bojovníka, účasť na oslavách jednotlivých výročí organizovaných SZPB, ako aj oblastným výborom organizovanie besied v základných a stredných školách.

So želaním pevného zdravia všetkým členom základnej organizácie a ich rodinám a veľa úspechov v práci v nastávajúcom roku 2013 predsedajúci s poďakovaním za účasť schôdzu ukončil. **Ján PETRUS**

Jozef Herda

(21. 4. 1910 – 4. 10. 1985) – ZÁPASNÍK

OSUDY ZNÁMYCH SLOVENSKÝCH OSOBNOSTÍ

V prvej polovici minulého storočia bolo zápasenie veľmi populárnym športom. Medzinárodné stretnutia sa konali vo vychýrených priestoroch, ako bola bratislavská Reduta alebo pražská Lucerna, a zápasilo sa takmer vždy pred vypredaným hľadiskom. Medzi najznámejších zápasníkov tých čias patrili vynikajúci športovci, pätnásťnásobný majster Československa a strieborný olympijský medailista z Olympijských hier v Berlíne v zápasení klasickým štýlom v ľahkej hmotnosti Jozef Herda. Človek skromný, prívetivý, ktorého veľká sláva nikdy nepokazila.

V tom čase boli aj športoví novinári iní ako dnes. Ich pracovným nástrojom bolo pero, a keď chceli niečo publikovať, museli sa so športovcami zblížiť. Na zápasníka Jozefa Herdu spomínali iba v dobrom. Bol milý, rád rozprával a z jeho slov bolo cítiť obrovské zaniehanie pre šport, ktorému sa upísal. Na druhej strane aj on mal rád novinárov, bol šťastný, keď ho kamarátsky oslovovali Jožko a zakaždým sa potešil, keď si prečítal o sebe niečo pozitívne.

Jozef Herda sa narodil 21. apríla 1910 v chudobnej rodine na kraji Trnavy, neďaleko známeho cukrovaru. Rodičia s trinástimi deťmi žili biedne, bývali v jednej izbe s kuchyňou, preto deti trávil väčšinu času vonku a šantili po okolitých lúkach. Konali sa tam prvé pasovačky, ktoré Jožko od detstva obľuboval, lebo bol pohybovo nadaný a málokedy sa našiel niekto, kto ho premohol. Chcel sa venovať vzpieraniu, ale tréneri ho prehovorili, aby sa radšej dal na zápasenie, lebo videli, že na to má najlepšie predpoklady. Chlapec bol silný, pohyblivý a dokázal urobiť aj náročné gymnastické cviky – chodiť na rukách, robiť saltá, navyše sa ničoho nebál a do všetkého sa púšťal strmhlav. Doma však veľa pochopenia pre svoju záľubu o šport nenašiel. Ro-

dičia mali problémy nakŕmiť kŕdeľ detí a chceli, aby sa čím skôr osamostatnili a odišli z domu. Jozef sa vyučil za zámočníka a ako sedemnásťročný nastúpil do svojho prvého zamestnania v cukrovare. Pracoval tam aj jeho otec, ktorý bol rád, že syn bude pokračovať v rodinnej tradícii, ale Jozef sa tam dlho nezdržal. Raz ho chlapani provokovali, aby vyliezol na továrenský komín. Nedal sa dlho doberať, vyliezol a na dôvažok urobil na komíne stojku. No čo čert nechcel, videl ho majster a vyhodil ho z roboty.

Talentoovaný športovec ostal bez práce, bez peňazí a nevedel, čo ďalej. Otcov kamarát mu poradil, aby si skúsil nájsť zamestnanie v Prahe, tam šikovných zámočníkov potrebujú. Jozef nemal peniaze na cestu, tak sa vybral pešo a trvalo mu tri týždne, kým dorazil do veľkomesta. Našťastie sa mu podarilo zamestnať vo firme na výrobu výťahov a najšť si podnájom v Karlíne. Existenčné problémy načas zažehnal, hoci sa musel veľmi uskrmniť. Z domu bol zvyknutý na pravidelný pohyb, preto zamieril do Sokola na Karlíne, a potom do AFK Stráž bezpečnosti, kde sa spočiatku venoval vzpieraniu, ale po dvoch mesiacoch prestúpil na zápasenie a za rok sa z neho stal jeden z najlepších zápasníkov klubu. V roku 1928 sa umiestnil v ľahkej hmotnosti na treťom mieste, potom zvíťazil na majstrovstvách Moravy a Sliezska a v roku 1931 prvý raz porazil Jindru Maudra, strieborného medailistu z olympijských hier v Amsterdame.

Jozef Herda sa po dvoch rokoch stal veľkou oporou klubu. V 400 domácich a 26 medzinárodných stretnutiach, do ktorých nastúpil, väčšinou zvíťazil. V tom čase už začal rozmýšľať aj o účasti na

rých sa zúčastnilo aj 179 športovcov z bývalého Československa. Československá výprava získala tri zlaté, päť strieborných a jednu bronzovú medailu. Z nich dve strieborné medaily vybojovali slo-

mal jedno kolo voľno a vo štvrtom kole sa stretol s Talianom Molfinom, ktorého po 10 minútach a 14 sekundách tiež položil na lopatky. Postúpil do finále, kde sa stretol s Fínom Koskelom, ale rozhodcovia sa priklonili na stranu súpera. Herda porazil aj Estónca Väliho, ale aj Koskela s ním vyhral a Herdovi zostalo striebro. Po návrate do Prahy ho na stanici čakalo búrlivé privítanie. Prišiel aj jeho zamestnávateľ, továrnik Waldes, ktorý ho povýšil a zvýšil mu plat.

Trnavský rodák sa stal zápasníckou legendou. Zaslúžene, veď Jozef Herda na žinenkách strávil viac než dvadsať rokov (ešte ako tridsaťdeväťročný reprezentoval ČSR v stetnutiach s Rumunskom a ZSSR) a jeho výkony sú obdivuhodné, keď si uvedomíme, že začínal ako samouk, vytvoril si vlastnú teóriu, taktiku, nikdy nemal vlastného trénera. Skúsenosti čerpal iba od súperov a skúsenejších zápasníkov. Za jeho úspechmi stála pevná vôľa, chuť a neuveriteľná disciplína pri tréningoch.

Jozef Herda svoj šport nado všetko miloval a podriadil mu celý život. Našťastie sa stretol aj s pochopením manželky, ktorá mu obetavo pomáhala. Od roku 1942 žil v Bratislave, pretekal za Športový klub Bratislava, za Lokomotívu Bratislava a za Dunajplavbu Bratislava, kde po ukončení aktívnej športovej činnosti roku 1956 pôsobil ako tréner, funkcionár a rozhodca. Popritom bol vždy zamestnaný, vyberal poplatky za elektrinu a denne prešiel neraz až 20 kilometrov, čo bol tiež dobrý tréning. Vo voľnom čase veľmi rád tancoval a v spoločenských tancoch bol skutočný majster, určite aj preto mal na žinenke istú eleganciu, premyslený krok a prekvapivé výpady.

Jozef Herda zomrel 4. októbra 1985 v Bratislave. V jeho rodnom meste pomenovali po ňom námestie a odhalili mu pamätnú tabuľu. **Jozef LEIKERT**

Jozef Herda

Ilustr. foto: Internet

olympiáde v Los Angeles 1932, ale vedel, že v klube preňho ťažko zoženú peniaze. Organizovala sa verejná zbierka, ale naňho sa nezvýšilo, v Los Angeles štartovalo sedem olympionikov a Slovensko reprezentoval jedine atlét Andrej Engel. Na svoju najväčšiu slávu musel zápasník čakať ešte štyri roky.

V roku 1936 sa v tieni hákových krížov a otvorenej propagácie fašizmu konali v Berlíne smutne slávne hry XI. olympiády, na kto-

venský športovci – zápasník v ľahkej hmotnosti do 66 kg Jozef Herda a gymnastka Matilda Pálfyová. Novinári komentovali jedinečný Herdov úspech veľkými titulkami, ale on o ňom rozprával vždy trochu zatrpknuto. Bol presvedčený, že keby mu neboli rozhodcovia ukrivdili, mohol získať zlatú medailu. Cítil, že bol zo všetkých najlepší. V prvom kole položil na lopatky Švajčiar Hollingera, v druhom zvíťazil nad Maďarom Kalmánom, potom

Stretnutie po rokoch

O Samovi Falčanovi sme písali v Bojovníku číslo 20/2012. Okrem politickej a vedeckej činnosti sa venoval aj písaniu kníh. Ako publicista debutoval autobiografickou a reportážno-dokumentárnou publikáciou z partizánskych bojov v Bielorusku – *Víťazné stretnutie*, po ktorej nasledovala kniha poviedok *Jarné spevy* a román *Do hrobu sa neponáhla*. Práve z posledne menovaného románu vám dnes prinášame krátku ukážku. Pokiaľ aj vás zaujala nejaká knižka s tematikou druhej svetovej vojny, napíšte nám o nej a odporučte ju aj ostatným.

Martin vošiel do dvora. Čakal, kedy sa ozve varovné zabrechanie. Pes sa neozýval. Pojala ho zlá predtucha. Pri hnojisku stál voz. Dvere na maštali boli pootvorené. Zasvietil baterkou. Pri dverách stál kôň. Na opačnej strane dve kravy a teľa. Ten istý koň! Strašne vychudnutý. Potľapkal ho. Kôň obrátil hlavu. Martinove oči sa zaleskli belasými spomienkami.

V okne sa niečo mihlo. Veľké ustrašené oči hľadeli cez sklá.

Oči, len oči, ostatné sa strácalo v tme... Matka... boli to jej oči.

– Kto je? – ozval sa hlas spoza okna. – Martin, Martin môj ... Ty si to?

– Mamka... Mamka... Dobrý večer, mamka! – zvolal Martin.

– Tak predsa si prišiel... ach... ach... ach, syn môj... predsa si živý, ach, bože môj – zaplakala matka.

– Dobrý večer, otec..., – pozdravil Martin.

– Vitaj... Že si nás už našiel. To sú móresy... Aj ja som bol na vojne, ale domov som sa ponáhlal, – vyčítal mu otec.

– Keď sa Martin navečeral, vyšiel na dvor. Za ním vyšla aj sestra Zuzka. Martin sa jej opýtal:

– A čo je s Marienkou?

– Chytili ju žandári, – začala rozprávať Zuzka: – Takou hlúpou náhodou. Robia prepady aj v noci. Išla k nám a narazila na nich. Je v kasárňach. Maďarskí vojaci ju strážia. To je dobre. Tí sú teraz krotkí... Aj sľúbili... Jednému sme dali peniaze, ale nedá sa veriť.

– O Marienke už dlhší čas nič nevieme. Aj jej otec je znepokojený, čo sa je mohlo prihodiť. Bola vždy opatrná a presná. Poslali sme ju so skupinou až k maďarským hraniciam, – povedal Martin. – Ak Nemci zaútočia aj

z Maďarska, situácia sa podstatne zhorší.

– Počujem nejaké kroky, – ozvala sa Zuzka. – Je to ľudská chôdza. Niekto ide poľnou cestou...

– Stoj! Kto tam! – zakričal Martin.

– Mariena, – tíško odpovedala. – Ty si Martin?

– Och, Martin! Nemci pripravujú útok...

– Útok? – opýtal sa Martin. – A s kým si ušla?

– S jedným vojacom, – dodala Mariena.

– Z diaľky doľahol výbuch. Z domu vybehli všetci na dvor. Zrazu matka za odchádzajúcim synom zvolala:

– Martin, syn môj! Bože, bože, kedy sa to všetko skončí...

(Z románu *Do hrobu sa neponáhla*, Samo Falčan 1968)

Jubilanti ZO SZPB sa dožívajú

- **Bratislava 3:** Štefan Čerešňa 92 rokov.
- **Bratislava 4:** Ing. Emil Flaška 92 rokov.
- **Bratislava 9:** Žofia Grošeková 97, Juraj Kemka 92, Vladimír Mičuda 89, Anna Dobrovodská 86, Anna Kubová 85 a Alica Urbanovská 65 rokov.
- **Bratislava 12:** Štefan Kozáček 93 rokov.
- **Bratislava 18:** Mario Vittorio Derdul 90 rokov.
- **Bernolákovo:** Lukáš Koporec 25 rokov.
- **Belá – Dulice:** Ing. Drahuša Bezďeková 55 rokov.
- **Banská Bystrica – Fončorda:** Anna Komorová 92, Božena Bullová a Imrich Klibáni 86, Katarína Baranková 75 rokov.
- **Banská Bystrica – Tr. SNP:** František Novotný 95, Ing. Vladislav Syrúček 86, Ida Krokavcová 82, Mária Chudá 75 a Mária Jokeľová 70 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** Filip Patráš 84 rokov.
- **Banská Bystrica – Uhlisko:** Anna Ivašková 88, Vojtech Hanus 86 a Blažena Sejková 82 rokov.
- **Bardejov 1:** Anna Šustrová 91, Mária Rogul'ová 88 a Ján Greš 80 rokov.
- **Bardejov 2:** Verona Barvirčáková 86, Anna Kubišová 84 a Terézia Olearčinová 70 rokov.
- **Bardejov 3:** Mária Kataniková a Ján Riznár 93, Anna Babejová 87, Katarína Vantová 81, Žofia Čech-Gutová 65 a Anna Zajacová 55 rokov.
- **Badín:** Ján Šúr 80 rokov.
- **Brezno 1:** Anna Muránska 91, Mária Mičudová, Vladimír Strmeň a Anton Pikula 75 rokov.
- **Bracovce:** Pavol Janoško 89, Mária Hricová 85 a Mária Michalková 84 rokov.
- **Čierny Balog:** Anna Sitárčiková 90 a Antónia Belková 82 rokov.
- **Čierne n/Topľou:** Mária Kotulová 89 rokov.
- **Donovaly:** Veronika Mattová 84 rokov.
- **Dolná Krupá:** Agneša Mihalovičová 89 a Miroslav Garažia 60 rokov.
- **Ďapalovce:** Terézia Hudaková 85 rokov.
- **Harmanec:** Mária Gubrianska 75 rokov.
- **Humenné 3:** Anna Vasiľová 91, Mária Kundrátová 88, Anna Kantul'aková 86, Mária Poláková 84 a Ružena Radoušová 65 rokov.
- **Hnúšť'a:** Viera Polčaniová 83, Michal Brndiar 70 a Ján Bejtíc 65 rokov.
- **Hatalov:** Anna Lešková 81 rokov.
- **Choňkovce:** Mária Mondoková 85 rokov.
- **Chteľnica:** Ján Kvetán 95 a Božena Krajčíriková 83 rokov.
- **Chmeľ'ová:** Štefan Kapišovský 91, Ladislav Mackul'ák a Vasiľ Varjan 89 rokov.
- **Klenovec:** Ján Kasáč 92, Pavel Ostrica 89 a Ján Piater 82 rokov.
- **Kremnica:** Zuzana Güntherová 93, Rozália Marková 80 a Jozef Miko 70 rokov.
- **Komárno:** Janka Kuníková 91, Júlia Grešová a Ing. Juraj Hebelka 85 rokov.
- **Krivé:** Zuzana Čičilová 89 rokov.
- **Lenartov:** Peter Ďurik 55 rokov.
- **Ladomirová:** Agnesa Bojčíková 75 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Anna Muchová 93 rokov.
- **Lučenec 2:** Ondrej Strapko 88 a Helena Chlebničanová 87 rokov.
- **Myjava:** Kristína Vachulová 84 rokov.
- **Medzibrod:** Magdaléna Sanitrová 84 rokov.
- **Miková:** Michal Rudavský 65 rokov.
- **Mestisko:** Michal Medvid' 81 rokov.
- **Michalovce 1:** Anna Halasová 90, JUDr. Valent Holda 87, Irena Buzimkaiová 83, Gertruda Čigašová 75 a Július Pavlov 65 rokov.
- **Michalovce 2:** Alžbeta Rofarová 86, Anna Mihaliková 85 a Ing. Miroslav Prega 60 rokov.

- **Malá Domaša:** Anna Petrišová 91 rokov.
- **Nové Mesto n/Váhom:** Margita Rumanová 90, Mária Janegová 85 a Lýdia Zoričáková 80 rokov.
- **Okrúhle:** Mária Gočová 85 rokov.
- **Pohorelá:** Jozef Baksa 95, Františka Gáliková 87, Anna Syčová – Kriváň 84, Mária Simanová 83, Ján Lakanda 65 a Anna Hurtečáková 55 rokov.
- **Prievidza pri HBP:** Ján Dolinský 91 rokov.
- **Petrovce:** Anna Rozkošová 80 a Beáta Balogová 35 rokov.
- **Petrovce n/Laborcom:** Štefan Maskal' 90, Helena Jaščurová 86 a Terézia Krajňaková 83 rokov.
- **Porúbka:** Ján Ilonič 88 a Alžbeta Poláková 80 rokov.
- **Palín:** Berta Ubrežiová 75 rokov.
- **Rimavská Sobota 2:** Rozália Slančová 87 a Mgr. Renáta Sivoková 45 rokov.
- **Sliach:** Zlatica Egryová 88 rokov.

- **Sobrance:** Pavol Kačur 91 a Ján Semivan 90 rokov.
- **Strážske:** Ján Sivčo 87, Imrich Meňovčík 81 a Juliana Perhačová 75 rokov.
- **Senec:** Margita Koláriková 95, MUDr. Peter Porubský a Jozef Zrnek 65 rokov.
- **Sučany:** Anna Frolová a Veronika Babčová 85 rokov.
- **Skýcov:** Pavel Černák 85 rokov.
- **Svidník:** Ján Jurčišin 88, Anna Hauková 83 a Matúš Jesenský 20 rokov.
- **Stropkov:** Anna Gajdošová 88 rokov.
- **Šarišské Čierne:** Mgr. Andrej Buvalič 50 rokov.
- **Trenčín 1:** Ing. Michal Janák a MUDr. Viliam Točík 98, Amália Bučková 85, Klára Kopecká 84, Mária Nováčková a Anežka Samáková 81 rokov.
- **Trenčianske Teplice:** Leona Strebingerová 88, Viktor Sedlák 81 a Martin Berec 30 rokov.

- **Trnava 1:** Severín Mikláš 93, Eleonóra Kránerová 82, Edita Pavlíková 80, Mgr. Margita Karasová a Mgr. Vasiľ Motyka 75, Katarína Kozolková 65 rokov.
- **Trnava 2:** Anton Kurecký 87 a Klotilda Gregorová 85 rokov.
- **Trhovište:** Mária Mrázová 85 rokov.
- **Tušice:** Ján Nízky 92 rokov.
- **Úbrež:** Ján Šabák 90 rokov.
- **Vyšný Tvarožec:** Emil Babej 55 rokov.
- **Vyšný Komárnik:** Vasiľ Vašuta 93 rokov.
- **Vranov n/Topľou 1:** Mária Sirmíková 60 rokov.
- **Zámutov:** Pavol Košč 55 a Ján Kollár 50 rokov.
- **Zborov:** Mária Šoltýsová 83 rokov.
- **Žiar n/Hronom:** Júlia Kamenská 86 a Valéria Kriváková 82 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme!

100-ročná jubilantka

Členka našej Základnej organizácie SZPB v Modre Oľga Uhrová sa 26. decembra dožila krásneho životného jubilea 100 rokov. Celý svoj život zasvätila učiteľskému povolaniu. Je držiteľkou Osvedčenia 255/46 Zb.

Do národnoslobodzovacieho boja sa zapojila so svojím manželom Martinom Uhrom v Stalinovej brigáde v oddieli Miloša Uhra. Už jej životné povolanie ju predurčilo k vydávaniu a rozširovaniu ilegálnej tlače a letákov v oblasti Malých a Bielych Karpát.

Pri svojom pôsobení v zá-

kladných a stredných školách pokračovala v šírení odkazu Slovenského národného povstania a národného odboja. Aj ako dôchodkyňa žije v blíz-

kosti škôl a toto využívala na stretnutia a besedy so študentmi. Pokým jej to zdravotný stav dovoľoval, stretávali ju aj návštevníci Kultúrneho domu Ľudovíta Štúra v Modre, a pamätajú si ju ako životaschopnú pani učiteľku.

Funkcionári a členovia základnej organizácie SZPB, v ktorej aktívne pôsobila, jej úprimne blahoželajú a srdečne ďakujú, so želaním zdravia a lásky svojich najbližších, i nás spolubojovníkov. Ku gratulácii sa pripájajú aj občania Modry. ZO SZPB Modra

Zavinšovali jubilantovi

Atmosféra decembrovej schôdzy výboru ZO SZPB Pohorelá sa niesla v slávnostnejšom duchu, ako v iných mesiacoch. Po prerokovaní pracovného programu pokračovala srdečnou gratuláciou dlhoročnému členovi ZO SZPB Františkovi Tlučákovi, ktorý sa začiatkom decembra dožil významného životného jubilea 85 rokov.

Narodil sa 3. 12. 1927. Už na prahu dospelosti pochopil, kde je jeho miesto a od 16. 8. 1943 sa aktívne zapojil do národnoslobodzovacieho boja ako partizán v skupine A. S. Jegerova. Z oblasti Latiborskej hole v Nízkych Tatrách podnikali výpady proti fašistickým okupantom na Liptove i na Horehroní. V posledných augustových dňoch, po vypuknutí SNP, sa zúčastnil na obsadzovaní Banskej Bystrice. Partizánska skupina sa postupne dostala až do oblasti Martina-Priekopy a Vrútok. Po tuhých bojoch a ústupe do hôr v novembri 1944 bol zajatý a transportovaný do zajateckého pracovného tábora v Mühlbergu. Neskôr pracoval vo Falkenbergu pri výstavbe štartovacej dráhy na letisku. Po presune do mesta Torgau sa mu podarilo zo zajatia ujsť a cez Plzeň a Prahu sa začiatkom júla 1945 dostal domov.

František Tlučák bol dlhoročným funkcionárom ZO SZPB, kde pôsobil vo funkcii člena výboru a jej podpredsedu a zároveň bol členom ObIV SZPB v Brezne. Za účasť v národnoslobodzovacom boji mu bol udelený Odznak československého partizána, viacero pamätných medailí

k výročiam SNP, medaily M. R. Štefánika III., II. a I. stupňa, pamätná medaila MO SR, pamätné medaily Ruskej federácie a Ukrajiny. Pri príležitosti jeho významného životného jubilea mu P ÚR SZPB na návrh ObIV SZPB v Brezne udelilo medailu Za vernosť.

Do ďalších rokov života prajeme jubilantovi pevné zdravie, stálu pohodu v kruhu svojich najbližších a mnoho príjemných zážitkov na akciách a podujatiach v rámci SZPB. ZO SZPB Pohorelá

Navždy sme sa rozlúčili

- **Bratislava 12** s 90-ročným Karolom Reiszom a 87-ročným Jozefom Buňom.
- **Bratislava 18** s 87-ročnou Vierou Komzalovou.
- **Bojnice** so 66-ročným Jozefom Komáromom.
- **Čierny Balog** s 89-ročnou Máriou Ťažkou a 62-ročným Vladimírom Kováčikom.
- **Gerlachov** s 90-ročným Mikulášom Ristvejom a 60-ročným Vladimírom Ševčíkom.
- **Hažlín** so 74-ročným Jánom Kurimaikom.
- **Humenné 3** s 89-ročným Andrejom Šepelom a 83-ročnou Teréziou Dančištinovou.
- **Kremnica** s 84-ročnou Miloslavou Buchalovou.
- **Kordíky** s 99-ročným Ondrejom Donovalom.

- **Klenovec** s 93-ročným Samuelom Paukom.
- **Kolačno** s 94-ročnou Jozefinou Belianskou.
- **Kružľová** s 88-ročnou Máriou Gregovou.
- **Pohorelá** s 90-ročnou Zitou Pompurovou a 83-ročnou Angelou Borlokovou.
- **Melčice – Lieskové** s 86-ročnou Annou Kňazovčíkovou.
- **Nové Mesto n/Váhom** s 58-ročnou Elenou Plesníkovou.
- **Poltár** s 90-ročnou Máriou Vargovou.
- **Stropkov** s 90-ročným Štefanom Nemcom.
- **Veľký Krtíš** s 83-ročným Jurajom Uhliarom.

Česť ich nehyňúcej pamiatke!

Novodobá kvetina mieru

Plesnivec, plesnivec, každé ráno ma vítaš, hladím na teba, teším sa z teba a zabúdam na svoje starosti... Takto poeticky sa spieva v jednej americkej lyrickej piesni o plesnivci, ktorá ukrýva v sebe melodicky, ale i obsahovo silný nádych horských melódií z Álp.

Jeden z autorov, Oskar Hammerstein, má nemecký pôvod a možno i preto je možné postrehnúť v tejto piesni typické, tradičné tírolské melódie. Pieseň síce vznikla na americkom kontinente, no čoskoro si našla svojich priaznivcov a obdivovateľov i v Európe, a to pochopiteľne v oblasti južného Rakúska a Bavorska. Hovorí sa, že pieseň bola veľmi obľúbená v Rakúsku na konci 2. svetovej vojny, lebo symbolicky pozdvihovala v ľuďoch národnú hrdosť.

Plesnivec alpínsky je vzácna endemická, chránená rastlina, zapísaná v Červenom zozname ohrozených druhov cievnatých rastlín. Vo voľnej prírode sa vyskytuje už len ozaj vzácne a je najstaršou chránenou rastlinou na Slovensku. Táto trváca bylina je typická zvláštnym tvarom svojich kvetov striebrobielej farby. Vyskytuje sa v rozsiahlych horských celkoch, ako sú napr. Alpy, Karpaty alebo Pyreneje. U nás na Slovensku rastie v horskom až vysokohorskom stupni predovšetkým v Tatrách, vo Veľkej a Malej Fatre, v Slovenskom Raji, no ojedinele aj v iných pohoriach. Obľubuje hlavne výslnné vápencové skaly a kamenisté trávnaté hole.

Kvet lásky

Plesnivec si získal pre svoj nádherný a výnimočný vzhľad veľkú úctu a obdiv u horalov a u ľudí, milujúcich hory. Stal sa symbolom našich Tatier, ale i napr. Álp, znakom rôznych horolezeckých spolkov, horských chát a hotelov a, žiaľ, i vojenských zoskupení. Taktiež je opradený mnohými povestami a legendami. Jedna stará povesť dokonca tvrdí, že pochádza z Mesiaca a preto ju v oblasti Dolomitov nazývajú „Stella alpina“ – alpská hviezda.

Povestná, čarokrásna striebro-

biela farba kvetu plesnivca evokuje v sebe panenskú čistotu a nehu, a možno i tento fakt pomohol ku vzniku snád' najkrajšej legendy

Plesnivec alpínsky je chránená rastlina, zapísaná v Červenom zozname ohrozených druhov cievnatých rastlín.

Ilustr. foto archiv autora

o plesnivci. Ide o starú a dlho tradovanú huculskú povesť z oblasti Bukoviny v Karpatoch, kde tento kvietok horali majú vo veľkej úcte. Hovorí sa v nej, že každý mladý muž, ktorý chce úprimne prejavíť pravú lásku k svojej milovanej, musí ísť nájsť plesnivec hlboko do hôr, do neprístupných a nehostinných skál, a darovať túto kvetinu lásky svojej drahej. Teda táto pekná legenda povýšila plesnivec na mystický symbol lásky, ľúbosti a zaľúbených.

Symbol smrti

V priebehu dejín sa kvetinka plesnivec stala nechtiac i sym-

bolom strachu a smrti. Mali ju v znaku totiž hitlerovské horské divízie, elitné vojenské uskupenia, špeciálne vycvičené na vedenie boja v horských podmienkach. Vojaci horských divízií prechádzali náročným výcvikom v rozličných klimatických pod-

mienkach horského a vysokohorského prostredia, museli absolvovať náročný horolezecký tréning a špeciálny lyžiarsky kurz. Boli taktiež výbornými strelcami na dlhé vzdialenosti, v čom boli skutočne povestní. Podľa nemeckého knihovníka, historika, publicistu a znalca dejín nemeckých horských jednotiek Rolanda Kalteneggera nemecká branná moc vytvorila pred a v priebehu 2. svetovej vojny jedenásť horských divízií a niekoľko ďalších málopočetných jednotiek pre boj v horách v sile práporu až pluku, zriedka brigády. Zbrane SS taktiež pod svojím vedením si vytvo-

rili elitné horské jednotky v sile piatich divízií.

Počas vojny boli tieto jednotky nasadené do bojov v tundrách Laponska, v roklinách Balkánu, na Kréte, v divokých horách Kaukazu, na nekonečných ukrajinských pláňach pri Umani, v bažinách volchovského frontu pod Leningradom a na mnohých iných miestach. Poslednými

miestami väčších bojov nemeckých horských jednotiek sa stali oblasti hornatého severného Štajerska alebo tiež oblasť Horného Sliezska. U nás na Slovensku bojovali v ústupových operáciách koncom vojny 3. a 4. horská divízia.

Vojaci nemeckých horských jednotiek všade, kde bojovali, si právom získavali u protivníka patričný rešpekt, vďaka svojmu excelentnému výcviku a bojovému nasadeniu viesť vojnu v nehostinných horských podmienkach. Ich úpornosť a neoblomnosť v obrane a razantnosť a tvrdosť v útoku boli priam povestné. Ku cti im slúži i skutoč-

nosť, že tieto jednotky nikdy neboli zapojené do vyhladzovacích akcií alebo represálií voči civilnému obyvateľstvu na okupovanom území. Výnimkou sú len niektoré horské divízie Zbraní SS, a to hlavne neslávne preslávená 21. horská divízia SS „Skanderbeg“ a 24. horská divízia SS „Karstjäger“, ktoré boli sformované hlavne z dobrovoľníkov chorvátskej a albánskej národnosti. Ich príslušníci sa až nepochopiteľne kruto a neľudsky správali k vidieckemu obyvateľstvu v krajinách na juhozápade Balkánu.

Zalúbenci či vojaci?

Plesnivec, plesnivec, či si teda? Komu viacej patríš? Si kvietkom lásky alebo smrti? Patríš tým pomyselným zaľúbencom v starých huculských legendách, alebo si viacej znakom noseným na čiapkach vojakov horských jednotiek, ktorí chtiac-nechtiac rozdávali smrť v bojoch s protivníkom? Otázky bez odpovedí. A možno predsalen sa symbolická

odpoveď nájde. Tou odpoveďou by mohlo byť slovo mier. Teda žeby kvietok mieru?

Lebo len v mieri môže láska naplno rozkvitať ako jemné kvietky plesnivca a mier samotný sa môže dosiahnuť a udržať len vďaka čestným, uvedomelým a na svoj národ hrdým vojakom, a je jedno, z ktorej krajiny tí vojaci pochádzajú.

Na udržanie v dnešnej dobe tak krehkého, celosvetového mieru je skutočne potrebná snaha nás všetkých, a preto plesnivec – kvietok mieru, pripomínaj nám to stále a stále svojou neopakovateľnou krásou...

Jozef SKALKA
predseda KVH Čapajev

Pocta Mirkovi Nešporovi

V polovici decembra sa zišla skupina bratislavských odbojárov na čele s predsedom Oblastného výboru SZPB Ladislavom Jačom a starostkou Karlovej Vsi Ivetou Hanulíkovou na cintoríne v Slávičom údolí pri pamätníku umučeného protifašistického bojovníka vysokoškolačka Mirka Nešpora, aby pietnym aktom a položením kytice vzdali poctu tomuto mladému bojovníkovi.

L. Jača pripomenul krátky, no na obdobie vojnových rokov nesmierne výbojný životný osud tohto človeka. Mnohí mladí ľudia, aj vysokoškolační, sa dnes pýtajú a sporadicky sa dozvedajú o roku 1944.

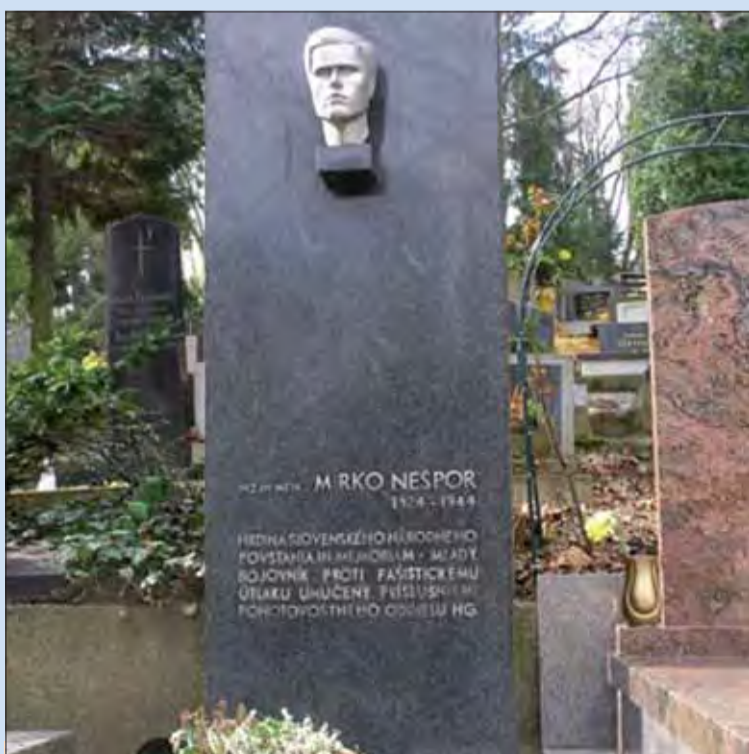
Kto bol Mirko Nešpor? Rodák zo Skalice (narodil sa 29. septembra 1924). Študoval na stavebnej fakulte Vysokej školy technickej v Bratislave. Aktívne sa zapojil do protifašistického odboja. Pôsobil v ilegálnom hnutí, na severnej Orave pomáhal zakladať revolučné

národné výbory, stal sa členom partizánskej skupiny v Nízkyh Tatrách. Pre ochorenie ho preradili do rodného mesta. Aj tu pôsobil ako spojka ilegálneho odboja. Prichytili ho však v jeho činnosti a deportovali na veliteľstvo Hlinkovej gardy do Bratislavy. Tu ho vypočúvali, no predovšetkým podrobili mučeníu a 17. decembra 1944 ho príslušníci klérofašistického režimu popravili. Práve výročie jeho smrti sa stalo podnetom na vzdanie pietnej úcty a pamiatky mladému, iba dvadsaťročnému

mladíkovi, ktorému po oslobodení udelili Rad SNP 1. triedy a Československý vojnový kríž in memoriam.

Účastníci pietneho aktu si pripomenuli činy Mirka Nešpora a jeho aktivity v boji proti nemeckému i domácejmu fašizmu, za slobodu, aby slúžili aj súčasnej mladej generácii ako vzor nezmieriteľnosti s násilím a prenasledovaním ľudí pokrokového zmysľania. Lebo nebezpečenstvo fašistického násillia, teroru a prenasledovania je stále aktuálne, ak sú ľudia voči nemu ľahostajní a nedokážu mu spoločným úsilím čeliť. V tomto duchu je odkaz a pamiatka Mirka Nešpora nielen pre členov SZPB, ale pre všetkých ľudí stále aktuálna.

Martin KUČEK

Pamätník Mirka Nešpora v Slávičom údolí v Bratislave.

Foto: wikipedia

Duch Vianoc

Viac ako predpovedaný koniec sveta nás v uplynulých dňoch zaujímal príchod Vianoc. Pripomínali nám ich Vianočné trhy, jarmoky, reklamy a ponuky v poštových schránkach, vianočné piesne v rozhlase a televízii... ale aj ľudia žiadajúci o pomoc. Ťažko bolo vyhovieť každému, predsa však sme si viac ako inokedy uvedomovali, že pomôcť človeku v núdzi je nielen kresťanská povinnosť, ale je to aj akási previerka nášho charakteru.

Vedomý si tejto zvyklosti, obdaroval som v minulom roku istého premrznutého mládenčeka finančnou pomocou, primeranou mojím možnostiam. Okrem toho som si od neho kúpil aj Nota Bene a ešte jeden farebný časopis. Čakal som pri aute na manželku, ktorá si cestou k autu tiež kúpila od premrznutého mládenčeka to isté. Aj ona ho obdarovala drobnými. Porovnali sme svoj nákup a zistili sme, že ten farebný časopis je už viac ako tri mesiace starý. Zasmiali sme sa a odišli

sme. Mali sme predvianočnú náladu, ani sme sa nad šikovnosťou malého podnikateľa nepohoršovali. Pokračovali sme so ďalším obchodom. Pred vchodom nás pristavila biedne vyzerajúca ženička:

– Pomôžte nám prosím, dieťa mi zomiera na rakovinu... orodovala. Manželka jej bez slova dala päť euróvk bankovku. Vtedy som sa už nezdržal poznámky:

– Čo keď tá ženská pôjde a peniaze prepíše? – spýtal som sa.

– Je to alkoholička, poznamenal jeden pán, ktorý si všimol našu charitu. Naleteli ste.

– A čo keď tie peniaze naozaj potrebuje? – ukončila debatu manželka a prestali sme sa na túto tému baviť. Až v aute si neodpustila poznámku:

– Si ako Ebenezer Scrooge, uráčila ma.

– Ebenezer, kto? – spýtal som sa.

Cestou domov mi vysvetlila, že Ebenezer Scrooge je postava starého lakomca, z vianočnej poviedky, ktorú napísal Ch. Dickens. Aj na tohto lakomca, v takýto čas, vraj zostúpil Duch Vianoc a poľudštil ho, poznamenala. To len ty musíš človeku pokaziť radosť, keď chce niekomu nezištné pomôcť.

V týchto predvianočných dňoch sme už boli na svoju charitu opatrnejší. Manželka dokonca obišla aj našu známou ženičku. Všimol som si, že táto chudera je už v oveľa zúboženejšom stave ako minulý rok a razí z nej alkohol a cigareta. Všimol som si však aj toho, že manželka chodí častejšie ako inokedy nabíjať svoj telefón. Rozposiela esemesky na všelijaké dobročinné akcie, pre postihnuté deti, starých ľudí a podobnú charitu. Občas si vypomôže aj mojím mobilom.

– Aby ti nezamrzol, vysvetlila mi.

Nenamietam. Nepotešilo by ma, keby si zasa spomenula na lakomca z Dickensových čias. Alebo, že by už aj na moje plecía, pribúdaním veku, zosadol Duch Vianoc? Rudolf Slezák

<p>Slovenská pošta, a.s. Partizánska cesta 9 975 99 Banská Bystrica 1</p>			<p>Stredisko predplatného tlače P.O.BOX 164 Uzbecká 4 820 14 Bratislava 214</p>			<p>IČO: 36631124, IČ DPH: SK 2021879959, DIČ: 2021879959 Bankové spojenie: VÚB, a.s. Bratislava 840 2012/0200 Zápis v OR OS Banská Bystrica, oddiel Sa, vložka č. 803/S</p>		
PREDPLATNÉ NOVÍN A ČASOPISOV				evidenčné číslo: _____				
Objednávateľ								
Názov: _____								
Ulica, číslo domu: _____								
PSČ Pošta: _____								
Číslo účtu: _____ – _____ / _____								
IČO: _____		DIČ: _____		IČ DPH: _____				
Kontaktná osoba: _____								
tel.: _____		fax: _____		e-mail: _____				
Fakturačné údaje:*			Typ predplatného:***					
Názov: _____			☐ mesačne					
Ulica, číslo domu: _____			☐ štvrťročne					
PSČ Pošta: _____			☐ polročne					
IČO: _____ DIČ: _____			☐ ročne					
IČ DPH: _____			☐ školský rok					
Bankové spojenie: _____ – _____ / _____			☐ iné: _____					
<small>* uviesť v prípade, ak sú fakturačné údaje iné ako údaje objednávateľa</small>			<small>*** iné - uviesť typ zvolený na základe dohody SP, a.s. a objednávateľa (ľubovoľný počet mesiacov, týždňov, a.p.)</small>					
Miesto dodávania:**			Spôsob platby:****					
Názov: _____			☐ poštovým peňažným poukazom					
Ulica, číslo domu: _____			☐ SIPO Evidenčné číslo: _____					
PSČ Pošta: _____			☐ Sporožiro					
<small>** uviesť v prípade, ak sú údaje iné ako údaje objednávateľa</small>			☐ prevodom z účtu					
<small>**** Pri spôsobe SIPO uveďte evidenčné číslo, pri spôsobe Sporožiro musí byť číslo sporožirového účtu uvedené v časti fakturačné údaje, bankové spojenie.</small>								
OBJEDNÁVKA ODBERU NOVÍN A ČASOPISOV V PREDPLATNOM								
Názov	Počet ks	Rozsah*****	Číslo alebo dátum*****					
<small>***** rozsah - pri denníkoch možno predplácať rozsah dodávaných vydaní v týždni (napr.: PONDELOK-PIATOK, PONDELOK-SOBOTA; alebo aj samostatne ktoréhokoľvek vydanie v týždni napr.: ŠTVRTOK)</small>								
<small>***** číslo alebo dátum - prvé číslo pre odber resp. posledné pri zrušení, alebo dátum začatia resp. ukončenia odberu</small>								
Svojím podpisom súhlasím s Obchodnými podmienkami - Predplatné novín a časopisov a spracovaním osobných údajov v informačnom systéme SP, a.s. za účelom evidencie v zmysle zákona 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov. Údaje nebudú poskytnuté tretej strane. Beriem na vedomie, že svoj súhlas môžem kedykoľvek vziať späť.								
Dátum vyhotovenia: _____		Podpis objednávateľa, pečiatka:						
Denná pečiatka pošty:		○						

Moje spomienky

Nie je to tak dávno, čo sme si pripomenuli, aj v dvojtyždenníku Bojovník, sté výročie narodenia brigádneho generála in memoriam Jána Nálepku. Dôstojnými oslavami si na neho spomínali v jeho rodnej obci Smižany i v ukrajinskej Ovruchi. Ja mu od svojej školskej dochádzky venujem spomienky ako na učiteľa, kapitána v bojoch či už z fotografií, filmov alebo z Hviezdoslavovho Kubína. Vtedy môj spolužiak, ako 10-ročný, recitoval

báseň, ktorá ma zaujala a som sa ju aj naučila. Často som sa k nej vracala, ale postupom času mi v mysli zostala len časť z nej: „Belasý domec v Smižanoch, v záhrade kvitne ruža biela...“

Po zosnulom oteckovi som vstúpila do SZPB a ako odberateľka Bojovníka si v jeho číslach vždy niečo nájdem. V r. 2001 som sa dočítala, že Smižany navštívil brat kpt. Nálepku Jozef. Kontaktovala som ZO a tak mi poslali jeho adresu. Písomná komunikácia prebehla, prosila som ho o zaslanie básne. V decembri 2001 som dostala z Prahy

zásielku, v ktorej bola báseň od Eleny Čepčekovej Za pravdu a aj kniha Druhá maturita, za ktorú som mu bola veľmi vdáčná, lebo uplynulo 55 rokov, kedy som sa s ňou prvýkrát stretla.

Šiesteho októbra 2012 som sa zúčastnila na oslavách KDO na Dukle spolu so ZO na Hornej Nitre. Náhodou sme sa stretli s členmi zo Smižian a povedala som im, že som sa skontovala s Jozefom Nálepkom a máme sa tu stretnúť. Žiaľ, k stretnutiu nedošlo, čo veľmi ľutujem, ale verím, že možno sa to niekedy stane. A. KOMANEKOVÁ

Bernolákov odkaz

Bernoláková kodifikácia spisovnej slovenčiny sa síce neujala natrvalo (vychádzala z kultúrnej západoslovenčiny), ale predstavovala dôležitý vývinový stupeň v procese utvárania novodobého slovenského národa. Bola inšpirujúcim impulzom pre príslušníkov nastávajúcej štúrovskej generácie.

Anton Bernolák (3. 10. 1762–15. 1. 1813) sa narodil ako posledný zo siedmich detí zemianskej rodiny v Slanici. Gymnázium ukončil v Ružomberku. Študoval dva roky v bratislavskom a ďalšie dva v trnavskom seminári. Pokračoval štúdiom teológie na viedenskej univerzite a tri ročníky v generálnom seminári v Bratislave, kedy vydal „Filozoficko-kritickú rozpravu o písmeňach Slovákov“. Bol to prvý konkrétny krok k ustáleniu spisovnej normy slovenského jazyka. Vychádzal zo západoslovenských dialektov. Pokračoval v jazykovej tradícii Trnavskej univerzity. V rokoch 1791–1797 pôsobil v Čeklísi (dnešné Bernolákov). V roku 1797 bol ako novozámocký farár vymenovaný za vicearcidia-kona novozámockého okresu a od tohto roku až do smrti bol dekanom a správcom hlavnej mestskej školy v Nových Zámkoch.

Bernolák mal jasné vedomie ná-

rodnej osobitosti Slovákov, ktorých kultúrny vývin vyžadoval vlastný literárny jazyk. Intenzívne sa venoval literárnej a organizačnej činnosti. Ešte v Čeklísi napísal podstatnú časť svojho diela – Slovenská gramatika, Etymológia slovenských hlások a šesťväzkový Slovník slovensko-česko-latinsko-nemecko-uhorský (vyšiel až posmrtné zásluhou Juraja Palkoviča). Bol aj autorom polemickeho spisu na obhajobu Juraja Fándlyho v spore s Jozefom Bajzom „Toto maličké písmo“ (1790), ktorý mal dlhé pokračovanie.

Spolu s Fándlym sa Bernolák zaslúžil o založenie literárno-vydavateľskej organizácie – Slovenského učeného tovarišstva (1792). Ohlas bol obrovský. Čoskoro vznikli „stánky“ Tovaríšstva v Bratislave, Nitre, Rovnom pri V. Bytči, Spišskej Kapitule, Solivare pri Prešove, Košiciach,

Rožnave, Banskej Bystrici, Jágri, Ostrihome a vo Viedni. Katolícky kňaz v Naháči Juraj Fándly vydal v Bratislave prvú knihu v Bernolákovskej slovenčine „Dúverná zmlúva medzi mníchom a ďablom“.

Anton Bernolák bol významným predstaviteľom slovenského národného obrodzenia a stúpencom

Pôsobenie rímskokatolíckeho kňaza Antona Bernoláka v Nových Zámkoch pripomína pamätná doska s bustou na Flengerovej ulici v centre tohto mesta.

Foto: TASR – S. Puškáš

osvieteneckých ideí. Vychádzal zo živej hovorovej reči. Stal sa zaslúžilým a nebojácny obhajcom slovenskej kultúry a tvorcom jazyka pre široké ľudové masy na sklonku 18. a začiatkom 19. storočia.

Gustáv STOPKA

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

HISTORICKÝ KALENDÁR

Začíname tretí rok, kedy vám na stránkach nášho, no predovšetkým vášho dvojtyždenníka pripomínáme rôzne historické udalosti. V tomto roku vám budeme prostredníctvom Historického kalendára pripomínať hlavne slovenské udalosti. **Príjemné čítanie!**

1. januára

1993 – Vznikla samostatná Slovenská republika (SR).

2. januára

1868 – V Pešti začali vychádzať Slovenské noviny.

4. januára

1945 – Začali sa vykonávať vo vápenke v Nemeckej popravy účastníkov SNP a Židov. Do 11. 1. 1945 bolo popravených 900 ľudí.

5. januára

1842 – V Bratislave začal pôsobiť prvý peňažný ústav na Slovensku – Prešporská sporiteľňa. Už v prvom roku vklady dosiahli výšku 480 000 zlatých.

7. januára

1611 – V Bytči popravili pomocníkov Alžbety Bátoriovej, ktorých obvinili z vražd mladých dievčat. Ján Ujvári, prezývaný Ficko, bol sťatý, Helena Jóová a Dorota Senťošová boli upálené na hranici.

8. januára

1919 – Minister Vavro Šrobár s plnou mocou pre správu Slovenska vydal nariadenie o rozpustení národných a robotníckych rád na Slovensku. Obeťou sa stala aj Slovenská národná rada. Slováci zostali bez politickej reprezentácie.

10. januára

1914 – V Gbeloch objavili a navrtali prvé ložisko ropy na Slovensku.

12. januára

1945 – Prezident Slovenského štátu Jozef Tiso vyhlásil všeobecnú mobilizáciu Domobrany.

15. januára

1848 – Ľudovít Štúr prehovoril na historicky významnom zasadnutí Uhorského snemu v Bratislave o jazykových právach Slovákov. Požadoval zavedenie materinského jazyka ako vyučovacieho na obecných školách a tiež ako jazyka bohoslužieb. Zdroj: TASR

Koniec sveta sa nekoná

Tesne pred Vianocami údajne hrozil našej Zemi zánik. Malo sa tak stať 21. decembra. Údajne to tvrdil mayský kalendár. Žiadny koniec sveta sa však nekoná a vy si aj v tomto roku môžete spríjemniť chvíle s vaším obľúbe-

ným Bojovníkom. Hoci sa našli mnohí, ktorí poplašným správam o zániku sveta uverili, Slováci sa ukázali ako pragmatický národ. Až 74 percent ľudí bolo presvedčených, že príchod apokalypsy bol veľmi nepravdepodobný ale-

bo prakticky vylúčený. Vyplýva to z prieskumu agentúry TNS Slovakia, ktorý sa uskutočnil na vzorke 400 respondentov v čase od 14. do 17. decembra. O tom, že svet ako ho poznáme prestane existovať, neboli presvedčení

ani zvyšní opýtaní. Zhruba každý piaty Slovak (22 percent) si myslel, že koniec sveta 21. decembra je skôr nepravdepodobný. Naopak, štyri percentá opýtaných si plány na sobotu 22. 12. už nerobili. V súvislosti s koncom sveta sa autori prieskumu zaujímali aj o to, kde si Slováci myslia,

že skončia po apokalypse. Prevažná väčšina (71 percent) bola presvedčená, že pôjde do neba a v pekle sa videlo 29 percent opýtaných. Menej optimisticky vyzeral posmrtný život pre politikov. Takmer 60 percent Slovákov si myslelo, že všetci skončia v pekle. **red**

pomoc: APN, ELEMI.	vlož do vody	etnikum	výborne (z angl.)	nemecká predložka	koncovka ruských ž. mien (v ruštine)	osobné zámeno	●	súkené nohavice	odvolávajú sa (úradne)	EČV Malaciek	skratka arzénu	tušíme	dáždnik (hovor.)
1. časť tajničky							gamaša (hovor.)						
súčasť kováčni							ubližím parou						
pracuj pluhom			EČV Žiliny			odpor. spojka				5. časť tajničky			
			pohrebná hostina			tajná služba SR				ciťoslovo prekvapenia			
2. časť tajničky					vedno						irídium		
					fyzikálna veličina						druh živice		
●	ruský súhlas			3. časť tajničky									
	narieka			ruské ž. meno									
fosfor		tvor riasy							EČV Nového Jičína	skratka leleka			
		pluk, po rusky							Angličan	čira tekutina			
„léta páne“			rádio-televízia			berlium				česká predložka		súhlas	vrava
			národná energ. rada			prezývka Američanov (po II. SV)				kocúr, po rusky			
Aóni, po česky					argón					doterný hmyz			
					oddelenie zásob					polomer			
4. časť tajničky													
výbušnina												vyvaluj oči	

Správne vylúštenie tajničky z č. 24 znie: **Armádu SNP tvorili ľudia práce. Knihu posielame Arpádovi Szabovi do Galanty.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.

BOJOVNÍK

Vydáva Slovenský zväz protifašistických bojovníkov • Šéfredaktor kontakt: tel. 57 20 37 34, e-mail sefredaktor@szpb.sk • Internet: http://www.szpb.sk, e-mail sekretariát ÚR SZPB: sekretariat@szpb.sk, redakcia: zlata.haringova@szpb.sk, fax 52 92 65 22 • Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Štúrova 8, 815 72 Bratislava • IČO 00177431 • Neobjednané rukopisy a fotografie e sa nevracajú • Vychádza dvojtyždenné, cena jedného čísla 0,44 € • Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty • Objednávky do zahraničia vybavuje Slovenská pošta, a.s., Stredisko predplatného tlače, Námestie slobody 27, 810 05 Bratislava, e-mail: zahranična.tlac@sposta.sk • Predaj v novinových stánkoch zabezpečuje MEDIAPRINT-KAPA, Pressegrasso, a.s., Vajnorská 137, 831 04 Bratislava • Tlač: DOLIS, s.r.o., Dostojevského rad 1, 811 09 Bratislava. Ročník XXXVII (LVIII) • Podávanie novinových zásielok povolené Riaditeľom pôst pod č. 2606/93 zo dňa 27. 7. 1993 a RPR poštou Ba 12 z 15. 12. 1993 pod č. 191/93 • Index č. 49 036, ISSN 0323-2018 • Evidenčné číslo: EV 204/08

ZRNKÁ HUMORU

Z bytu odišiel Mikuláš a Dušan si zahundral:
– Dobrý svätý! Ukradol ockovi čižmy!
* * *
Ide blondína do obchodu a hovorí:
– Jednu igelitku chcem! Predavačka na to:

– A čarovné slovičko? Blondínka:
– Čári mári jednu igelitku.
* * *
– Betka, čo ustavične hľadáš v predsieni?
– Otecka. Susedka povedala, že je vraj pod papučou.

Zdroj: Internet

Medový veniec s orechami

Potrebuje: cesto: ¼ šálky vlažnej vody, ¼ šálky cukru, 1 sušené droždie (11 gr.), 4 a ½ šálky hladkej múky, ⅔ šálky vlažného mlieka, ⅓ šálky rozpusteného masla, 2 vajcia.

Plnka: 1 a ½ šálky mletých orechov (pol na pol sekané), 1 čl škoric, ¼ čl mletých klinčekov, ⅔ šálky hnedého cukru, ⅓ šálky mäkkého masla, ¼ šálky múky, ½ šálky medu.

Ako na to: Z droždia, vody a cukru si urobíme kvások. Potom vymiesime cesto, potrieme maslom a necháme na teplom mieste cca 1 hodinu vykysnúť. Potom cesto vyvalkáme na veľkosť 60 x 25 cm, potrieme plnkou (tiež všetky ingrediencie na plnku zmiešame spolu, iba trochu medu si necháme na potretie hotového venčeka), zrolujeme. Rolku si v polovici prerežeme, 2 cm od kraja a spleťáme vždy plnkou hore. Urobíme si venček, ktorý dáme do papierom vystlanej formy s priemerom 27 cm, prikryjeme a necháme odpočívať 40 min. Pečieme vo vopred vyhriatej trúbe na 180 °C cca 25–30 min. **red**